

Velika sovjetska ofenziva na skrajni severni fronti

Ruske čete prebile nemške bojne črte, pogonale nekatere enote nazaj, druge pa uničile v srditih bitkah. Nemška vojaška divizija zdrobljena na fronti pri Smolensku. Angleži in Italijani poročajo o zmagah na Sredozemskem morju. Zbiranje prostovoljcev v Franciji za boj proti Rusom na strani Hitlerjevih armad

Švica, 25. jul.—Ruske čete začele veliko ofenzivo na severni fronti pri Murmansk, se glase sem dospela. Nemške bojne črte so prebite v več krajih, vojaške enote vržene nazaj, nekatere pa Rusi obkrožili in uničili. Vzhodni front pri Stockholm, Švedska, da so bile finske čete poročajo, da so ustavile prosovjetskih armad. Murmansk je glavna sovjetska luka Arktiku.

25. jul.—Tu poročajo o uspehih sovjetskih čet v bitkah s Hitlerjevimi motoriziranimi enotami na ozemlju pri Smolensku. Nacistična pehotna divizija je bila zdrobljena v bitki, ki so se vršile 230 milj zahodno od Moskve. Vest dostavljajo, da so sovjetske čete obdržale svoje pozicije v vseh sektorjih. Nov nemški letalski napad na Moskvo se je izjalovil.

25. jul.—Tu trdijo, da nemške voje operacije na severni fronti vrše po načrtu, ki ga priznavajo, da so Nemci letali na močan in trdošen odpor pri ruskih četah. Egipt. 25. jul.—Angleški letalci so uničili italijansko letalski parnik in dva tovorna letalca v napadu na konvoje. Ti se nahajali v ožini med Sirijem in Tunisijo, ko so jih sovjetski letalci napadli.

25. jul.—Štiri angleške letalce so bile potopljene v cenozemskem morju. To pravi, da je bil napad največja akcija v vojni od okupacije Krete, ki je bila potopljena v Sredozemskem morju, po italijanskih in britanskih četah.

24. jul.—Vrhovno poveljstvo poroča, da so sovjetske čete odbile vse naskoke sovjetskih kolon. Nemška radiopostaja je sinoči objavila, da so sovjetske bombe potopile pet nemških vojaških transportov. Kje so se ti nahajali, ko so jih letalci napadli z bombami, naznanilo ne omenja.

24. jul.—Uradna črna agentura DNB poroča, da so nemške kolone obkrožile sovjetski diviziji severozahodno od Zitomira in jih uničile. Čez 4000 ruskih vojakov je obležalo na bojišču, več pa so Nemci ujeli. V splošni tanki, ki so se vršili v bližini Kijeva, so Nemci zaplenili 100 ruskih tankov.

24. jul.—Uradna črna agentura DNB poroča, da so nemške kolone obkrožile sovjetski diviziji severozahodno od Zitomira in jih uničile. Čez 4000 ruskih vojakov je obležalo na bojišču, več pa so Nemci ujeli. V splošni tanki, ki so se vršili v bližini Kijeva, so Nemci zaplenili 100 ruskih tankov.

24. jul.—Uradna črna agentura DNB poroča, da so nemške kolone obkrožile sovjetski diviziji severozahodno od Zitomira in jih uničile. Čez 4000 ruskih vojakov je obležalo na bojišču, več pa so Nemci ujeli. V splošni tanki, ki so se vršili v bližini Kijeva, so Nemci zaplenili 100 ruskih tankov.

24. jul.—Uradna črna agentura DNB poroča, da so nemške kolone obkrožile sovjetski diviziji severozahodno od Zitomira in jih uničile. Čez 4000 ruskih vojakov je obležalo na bojišču, več pa so Nemci ujeli. V splošni tanki, ki so se vršili v bližini Kijeva, so Nemci zaplenili 100 ruskih tankov.

thuna. Bombe so potopile nemški parnik v bližini francoskega obrežja, dva druga pa poškodovale. Na drugi strani pa so nemški letalci napadli mesta v severovzhodni Angliji in liverpoolski industrijski distrikt.

Kairo, Egipt, 24. jul.—Egiptska vlada poroča, da so nemški letalci bombardirali objekte ob Sueškem prekopu. Škoda, ki so jo povzročile bombe, je neznatna. Nobena oseba ni bila ubita ali ranjena. Angleški letalci so istočasno metali bombe na pozicije nemških in italijanskih čet v Libiji. Poveljstvo v Kairu pravi, da je bil napad učinkovit.

Vichy, Francija, 24. jul.—Petnajst tisoč francoskih prostovoljcev se je pridružil vojaški legiji, ki se je odločila za boj proti boljševikom na strani Hitlerjeve oborožene sile. Ta legija bo tvorila popolno divizijo in bo kmalu odrinila na rusko fronto. Uradno naznanilo omenja, da se bo divizija borila pod Hitlerjevim vrhovnim poveljstvom proti boljševikom. To dalje pravi, da udeležitev francoske divizije v borbi proti Rusom ne predstavlja uradne francoske intervencije, ker je Petainova vlada pretrgala diplomatske odnose z Moskvo. Organiziranje divizije prostovoljcev je avtorizirala Petainova vlada na apel osrednjega francoskega odbora, ki se je izrekel za boj proti boljševikom na strani nemških armad. Deset tisoč prostovoljcev se je priglasilo v okupirani Franciji, pet tisoč pa v neokupirani. Devet evropskih narodov je udeleženi v vojni proti Rusiji z legijami prostovoljcev. Ti so Španija, Portugalska, Francija, Belgija, Holandska, Danska, Hrvaška, Norveška in Švedska. Druge države, ki so uradno v vojni proti Rusiji, so Nemčija, Italija, Ogrska, Rumunija, Slovačija, Finska, Latvija, Estonija in Litva.

Francoski civilisti so v službi Nemčije kot vozniki tovornih avtov. Ti operirajo avte, ki odhajajo na ruske fronte, proti plači, ki znaša \$110 na mesec.

Clani argentinskega kabineta so se sinoči sestali na izredni seji, na kateri so razpravljali o zarotniških aktivnostih Hitlerjevih in Mussolinijevih agentov. Glavni namen teh je ločitev latinskih republik druga od druge in od Združenih držav. Argentinske oblasti so prepričane, da bi solidarnost med ameriški republikami dobila težak udarec, če bi se bil nacistični puč proti bolivijski vladi posrečil. Razrahljano bi bilo ogrožje, postavljeno na havanski konferenci, za medsebojno kooperacijo v zadevah obrambe zapadne hemisfere.

ne države dobiti kontrolo nad Bolivijo z raztegnitvijo finančne pomoči.

Santiago, Čile, 24. jul.—Tu je bilo naznanjeno, da bo Ernst Wendler, ki ga je izgnala bolivijska vlada, izgnan tudi iz Čile-ja ob prvi priložnosti. Wendler je sinoči dospel v Antofagasto.

Lima, Peru, 24. jul.—Nove bitke so izbruhle na spornem ozemlju ob meji te države in Ekvadorja. Ekvadorski letalci so sinoči metali bombe na perujske straže pri Las Cochasu, El Caucho in La Unionu.

24. jul.—Uradna črna agentura DNB poroča, da so nemške kolone obkrožile sovjetski diviziji severozahodno od Zitomira in jih uničile. Čez 4000 ruskih vojakov je obležalo na bojišču, več pa so Nemci ujeli. V splošni tanki, ki so se vršili v bližini Kijeva, so Nemci zaplenili 100 ruskih tankov.

5000 Srbov napadlo Nemce v hribih

Guerilski boji v Srbiji se nadaljujejo

New York, 24. jul.—Radio iz Londona je danes sporočil, da je 5000 srbskih komitejev napadlo nacistične straže v okupirani Jugoslaviji. Kraj napada ni omejen.

Radio tudi citira poročilo iz Ankare, Turčija, da je pred dnevi četa 200 Srbov planila iz hribov severno od Miša in napadla nemško posadko. Srbi so posadko deloma razpršili in deloma ujeli ter se umaknili z ujetniki vred nazaj v hribe.

Protinacijski ukrepi v Argentini

Skupna akcija proti petokoloncem

Buenos Aires, Argentina, 24. jul.—Poročila iz Bolivije o akciji proti Hitlerjevimi agentom, ki so nameravali s pomočjo vojaških častnikov in nacijem naklonjenih elementov strmoglaviti bolivijsko vlado, so dobila odmev v Argentini. Poučeni krogi so izjavili, da bo argentinska vlada pozvala vse ameriške republike, ki so podpisale havanski dogovor, na skupen nastop proti petokoloncem.

Petnajsti člen havanskega dogovora, ki je stopil v veljavo v septembru preteklega leta, določa skupno akcijo ameriških republik v vseh fazah, nanašajočih se na medsebojne odnose. Ta člen vključuje tudi provizijo glede zatiranja prevratnih aktivnosti agentov totalitarnih držav.

Argentina je že vprašala bolivijsko vlado, naj jo informira o vseh detajlih mahinacij Hitlerjevih agentov, zaradi katerih je morala razglasiti stanje obleganja zadnje soboto in odrediti izgon Ernesta Wendlerja, nemškega poslanika, na obtožbo sodolovanja z zarotniki. Detajli bodo tvorili podlago protinacijskih ukrepov, ki jih argentinska vlada uveljavlja.

Clani argentinskega kabineta so se sinoči sestali na izredni seji, na kateri so razpravljali o zarotniških aktivnostih Hitlerjevih in Mussolinijevih agentov. Glavni namen teh je ločitev latinskih republik druga od druge in od Združenih držav.

Argentinske oblasti so prepričane, da bi solidarnost med ameriški republikami dobila težak udarec, če bi se bil nacistični puč proti bolivijski vladi posrečil. Razrahljano bi bilo ogrožje, postavljeno na havanski konferenci, za medsebojno kooperacijo v zadevah obrambe zapadne hemisfere.

ne države dobiti kontrolo nad Bolivijo z raztegnitvijo finančne pomoči.

Santiago, Čile, 24. jul.—Tu je bilo naznanjeno, da bo Ernst Wendler, ki ga je izgnala bolivijska vlada, izgnan tudi iz Čile-ja ob prvi priložnosti. Wendler je sinoči dospel v Antofagasto.

Lima, Peru, 24. jul.—Nove bitke so izbruhle na spornem ozemlju ob meji te države in Ekvadorja. Ekvadorski letalci so sinoči metali bombe na perujske straže pri Las Cochasu, El Caucho in La Unionu.

PRESEDNIK ZAGOTOVIL AVT-NE DELAVCE

Protest proti redukciji produkcije

OGROMNI STROŠKI OBOROŽEVANJA

Washington, D. C., 24. jul.—"Sugestirana redukcija produkcije avtomobilov, pralnih strojev in mehaničnih ledenic pomeni nadomestitev, ne znižanja zaposlenosti," je rekel predsednik Roosevelt na konferenci z reporterji. To izjavo je podal, ko se je pojavila zaskrbljenost med avtvinimi delavci glede možne razravanosti, ki nastane kot posledica redukcije produkcije blaga za civilno porabo in povečanja produkcije v obrambnih industrijah.

Roosevelt je dejal, da redukcija produkcije avtomobilov ne bo učinkovala na obrat v avtvinih tovarnah. To bodo namesto avtomobilov proizvedli letala, letalske motorje in druge pritlikljive z istimi stroji in enako velikim številom delavcev.

Znižanje produkcije avtomobilov, ledenic in pralnih strojev je predlagal Leon Henderson, načelnik federalnega urada za kontrolo cen in dobav. Avtna unija CIO je že protestirala proti znižanju produkcije.

Eksekutivni odbor avtne unije je podal izjavo, v kateri naglašala, da bodo delavci v središčih avtne industrije prizadeti, če bo Hendersonov predlog sprejet. "Uverjeni smo, da bo redukcija produkcije avtov bankrotirala neodvisne avtne kompanije," pravi izjava. "Načrt ne sme biti izveden, dokler se ne izvrši premostitev delavcev iz avtvinih tovarn v one, ki izdelujejo bojno opremo."

Roosevelt je zagotovil voditelje avtne unije, da bi izprememba izvršena stopnjevalno in da se urada za produkcijo bojne opreme in kontrolo cen ter dobav bavita s tem problemom. Naznanjeno je bilo, da je vlada potrošila v prvih devetnajstih dnevih novega fiskalnega leta, ki se pričelo 1. julija, \$1,018,609,659, skoro pol milijarde več kot v isti dobi preteklega leta. Od te vsote je šlo \$582,301,735 za oboroževanje; povprečni stroški oboroževanja so znašali \$30,000,000 na dan. V tem času so vladni dohodki iz vseh virov znašali \$267,365,311.

Harvester Co. zvišala plače

Lewis priporoča pogajanja v stavki

Chicago, 24. jul.—Uprava International Harvester Co. je sinoči naznanila zvišanje plače za pet centov na uro. To velja za one, ki prejemajo plačo od ure in one, ki opravljajo akordno delo.

Uprava je izrazila upanje, da bodo zvišanje plače sprejele vse unije, ki so bile priznane kot predstavnice delavcev pri kolektivnih pogajanjih. V tovarnah, kjer unije niso priznane, je zvišanje plače stopilo v veljavo zadnji ponedeljek. V tovarnah te kompanije v Chicagu in drugih mestih je uposlenih okrog 55,000 delavcev.

Washington, D. C., 24. jul.—John L. Lewis, predsednik rudarske unije UMWA, je večerjaval z Sewella Averyja, predsednika United States Gypsum Co., Chicaga, na razgovor glede izravnave stavke, ki je bila oklicana v tovarnah te kompanije. Istočasno je Lewis telegrafiral uniji, da mora vztrajati v boju do zmage.

Domače vesti

JOHN UNDERWOOD

Pogreb bivšega gl. odbornika S. N.P.J. se vrši v soboto iz dvorane SNPJ

Chicago, — Dne 24. julija zjutraj je na svojem domu v Samanauku, Ill., umrl John Underwood (Podlesnik), bivši predsednik gl. porotnega odseka SNPJ in bivši hišnik v enotnem poslojpu v Chicagu. Podlegel je raku na pljučih. Star je bil 61 let in rojen v Prevaljah na Korškem. John je bil star naseljensec in dolgo let je bival v Springfieldu, Ill., kjer je leta 1912 pristopil k naši jednoti. Pred okrog petnajstimi leti se je preselil v Chicagu, od tu pa v Samanauk, kjer je obratoval gasolinsko stanico ob cesti v La Salle. Zapušča ženo, sina in hčer. Pogreb pokojnika bo v soboto, 26. julija. Zjutraj ob devetih se bo društvo št. 2, La Salle, Ill., poslovilo od svojega brata v pogrebem zavodu v Sandwichu, tri milje od Samanauka, nato bo truplo odpeljano v Chicagu, kjer bo ležalo od enajstih do dveh popoldne v dvorani SNPJ, potem pa bo upeljeno na Češkem narodnem pokopališču. Naj nam bo dobri brat v najlepšem spominu!

Iz Pennsylvanije

Three Hill, Pa. — Dne 17. t. m. je v So. Forku naglo umrla Katarina Zibert, vdova, roj. Požek, stara 64 let in doma od Metlike v Beli Krajini. V Ameriki je bila 38 let in tu zapušča dva sinova, tri hčere, brata in sestro. Bila je članica društva 345 SNPJ in zvesta naročnica dnevnika Prosveta.

Dva nova grobova v Jolietu

Joliet, Ill. — Dne 19. julija je bil pri delu v tovarni ubit Albert Čulík, star 34 let in rojen v Ameriki. Zapušča ženo, dve hčeri, starše, tri brate in pet sester. — Istega dne je umrl Frank Pucel, ki zapušča dve hčeri in mater.

Še en grob v Penni

Republic, Pa. — Pred dnevi je umrl John Vajda, star 27 let in rojen v Pennsylvaniji. Bil je član SSPZ.

Vesti iz Minnesote

Chisholm, Minn. — Zadnje dni je umrla Mary Bavec, roj. Baraga, stara 63 let in doma iz Pudo- ba pri Ložu na Notranjem. Tu zapušča moža, štiri sinove in hčer.

Obiski

Chicago, — Dne 23. in 24. julija so obiskali gl. urad SNPJ in uredništvo Prosvete Anton Mahne in Carl Olson, Chisholm, Minn., Frances Sterle, njen sin William in hči Mary, Eveleth, Minn., Ed. Servatka, Biwabik, Minn., Joe in Mary Batič ter njuno sinova Max in Eddie, Cleveland, O., Cecilija Sarnito in hči Marcella, Pittsburgh, Pa., ter Anton Zuga in sin William, Warren, O. — Irene in Joe Hocevar, Frances Salmick, Mrs. Mary Hocevar in George Papez, vsi iz Clevelanda.

Anglija in Amerika prekosili Nemčijo v produkciji letal

New York, 24. jul.—Magazine "American Machinist" sodi, da sta Anglija in Amerika že prekosili Nemčijo v produkciji letal. Prekositev znaša 32 odstotkov na mesec. Dalje pravi, da je tudi Rusija dosegla skoro isti višek kot Nemčija v produkciji letal. Anglija producira 1800 letal na mesec, Rusija 2000, Nemčija 2500, Japonska pa 300.

V tovarnah omenjene kompanije je bilo pred stavko uposlenih 3000 delavcev. Lewis je naglasil v pozivu, da je izravnava stavke potrebna v interesu narodne obrambe. Unija je šla v boj, ko je kompanija zavrnila zahtevo glede zvišanja plače za deset centov na uro.

Dr. Natlačen se je poklonil fašizmu

Ban dravske banovine je šel v Rim

Chicago, — Pravkar prispeli Slovenski list iz Buenos Airesa v Argentini, Južna Amerika, poroča po tamkajšnjem fašističnem glasilu, da je dr. Marko Natlačen, bivši ban dravske banovine (Slovenije) kmalu po italijanski okupaciji Ljubljane v spremstvu italijanskega generalnega komisarja Graziolija in članov njegovega po Mussoliniju imenovanega "sveta Ljubljanske krajine" obiskal Rim in se tamkaj poklonil Mussoliniju!

Slovenski list izjava, da je dr. Natlačen šel v Rim po nasvetu nekaterih oportunistov v Ljubljani, ki so se hoteli priklopiti italijanskemu diktatorju — in ogorčeno obsoja to početje, katero ponižuje Slovence v zunanjem svetu.

Obroč sovraštva obdaja nacije

Tehnika civilnega odpora v borbi

Od nekod v Evropi, 24. jul.—Na čuden in neortodoksen način se razvija borba okrog črke "V", ki pomeni zmago za Nemčijo ali Anglijo, dasi svet še ni dosti informiran o tehniki civilnega odpora in problemih nacistične propagande. Črka "V" je postala nov simbol v borbi. Angleži trdijo, da predstavlja "victory", zmago angleškega orožja v tej vojni, Nemci pa trdijo, da predstavlja "Viktoria", nemško zmago. Le veliki nemški besednjaki imajo to besedo. Nemški izraz za zmago je "sieg".

Prebivalci v deželah, ki so prišle pod Hitlerjevo oblast, se poslužujejo različnih metod in simbolov pri naglašanju sovraštva proti nacističnim gospodarjem. Črka "V" je prišla v splošno rabo. Njen pomen se izraža v različnih oblikah, kar je prisililo Nemce v sprejetje sličnih metod pri širjenju svoje propagande.

Frankfurter Zeitung je poročala, da se je črka "V" pojavila na belih holandskih zastavah, na bucikah, v časopisih in na avtomobilih. V Belgiji se je pojavila na lokomotivah. Velik "V" krasi Eifelov stolp v Parizu. Frankfurter Zeitung zagotavlja svoje čitatelje, da je vsa Evropa na strani Nemčije v njeni vojni proti sovjetiki Rusiji. Vsi pokusi Anglije, ki je sprejela črko "V" kot znak svoje zmage, se bodo razbili ob skali solidarnosti kontinentalne Evrope.

Da je sovraštvo proti nacijem med prebivalci podjarmljenih dežel veliko, ne more biti nobene dvoma. To se izraža v različnih oblikah — uničevanju komunikacijskih zvez, zalog in sabotaži. Masne eksekucije v Srbiji, aretacije talcev v Belgiji in Holandiji in težke denarne kazni, ki jih nalagajo Nemci holandskim in norveškim občinam, dokazujejo sovraštvo proti nacistični armadi in gestapovci kontrolirali skoro vso Evropo, da odpor pomeni mučenje, ki ne prinaša nobenih koristi. Situacija se bo izpremenila, če si bo Hitlerjeva vojna mašina polomila zobe na ruskih frontah in če bo Amerika posegla v konflikt na strani Anglije.

Bivši sovjetski komisar obišče London

Stockholm, Švedska, 24. jul.—Tu objavljeno poročilo pravi, da bo Maksim Litvinov, bivši sovjetski zunanji komisar, kmalu odpotoval v London. Tam bo imel razgovore z angleškimi voditelji glede poglobitve kooperacije med Veliko Britanijo in Rusijo. On je pretrgal dolg molk, ko je Hitler napadel Rusijo.

FRANCIJA SE UDALA JAPONSKEMU PRITISKU

Japonska dobila nadaljnje baze v Indokini

ANGLIJA ZANKA OBDOLEZITVE

Sajgon, Indokina, 24. jul.—Konzuli tujih držav so danes izjavili, da so bili njihovi reprezentantje v Hanoju informirani po vladi francoske Indokine o dogovoru med Japonsko in Francijo. Petainova vlada je pristala na japonske zahteve in odstopila Japonski nadaljnje letalske in mornarične baze v južnem delu Indokine. Japonske avtoritete v Sajgonu so ustavile nakladanje tovorov na parnike in opozorile svoje rojake, naj bodo pripravljene na evakuacijo.

Vichy, Francija, 24. jul.—Dogovor v načelu glede "začasnih militarističnih ukrepov" je bil dosežen sinoči v razgovorih med francoskimi in japonskimi voditelji, se glasi naznanilo. Francoski krogi pravijo, da dogovor garantira teritorialno integralnost Indokine, toda o detajlih se bodo vršile diskuzije med Francozi in Japonci v Hanoju, glavnem mestu Indokine. Petainova vlada je sinoči zanjala poročilo, da je dobila ultimatum od Japonske z zahtevo, da ji mora odstopiti Indokino. Pariški časopisi so obdružili Veliko Britanijo, da namerava zaseči Indokino, kakor so Sirijo in Lebanon, zaeno pa so pozvali Petainovo vlado, naj stori korake za obrambo Indokine in Somalije. Francoski krogi vidijo možnost ofenzive "francoskih svobodnih čet" v Somaliji.

Cungking, Kitajska, 24. jul.—Admiral Jang Cuenčen je izjavil, da je prejel vest iz zanesljivih virov, da je 30 japonskih vojaških transportov v spremstvu treh bojnih ladij odrinilo proti Indokini. Sedem japonskih bojnih ladij in 155 rusilcev je prej odplulo proti jugu. To dokazuje, da je Petainova vlada pristala na japonske zahteve glede izkrcanja vojaških čet v Sajgonu in odstopa važnih letalskih in mornaričnih baz.

London, 24. jul.—Zunanji minister Anthony Eden je zanikal japonske obdolžitve, da se je Velika Britanija odločila za okupacijo Indokine in Siama. Drugi krogi so napovedali, da bo kriza dosegla višek v prihodnjih 24 urah. Izt Daily Express, katerega lastje lord Beaverbrook, minister za zaloge, piše: "Ako bo Japonska prodrla proti jugu, bo trčila ob angleške in ameriške bojne ladje, ki so koncentrirane pri Singapuru."

Washington, D. C., 24. jul.—Ameriške represalije proti Japonski in Franciji, ker je slednja dala prvi nadaljnje koncesije v Indokini, se pričakujejo. Kritični položaj na Daljnem vzhodu razburja tukšnje uradne kroge. Mornarični t a j n i k Knox je napovedal japonsko militaristično akcijo proti britanskim poseščinam na Pacifiku in sovjetski Rusiji.

Državni podtajnik Sumner Welles je sinoči konferiral z japonskim poslanikom Nomurom, toda noben ni hotel razkriti predmeta diskuzije. Konferenca med njima je trajala 30 minut.

Italija vidi dolgo vojno med Nemčijo in Rusijo

Rim, 24. jul.—Virgino Gayda, urednik Mussolinijevega lista, je povedal Italijanom, da bo konflikt med Nemčijo in Rusijo dolgo trajal. Dejal je, da je treba upoštevati dejstvo, da je Rusija dobro oborožena in razpolaga z velikimi rezervami. Gayda je skušal pojasniti Italijanom, zakaj nemška oborožena sila na ruskih frontah ne beleži uspehov v zadnjih dneh.

PROSVETA
THE ENLIGHTENMENT
GLASNIK IN LASTNINA SLOVENSKE NARODNE
PODPORNE JEDNOTE
Organ of and published by Slovene National Benefit Society

Narodna in Zdravna družava (Ivan Chicago) in Kanada
\$5.00 na leto, \$3.00 za pol leta, \$1.50 za četrt leta; za Chicago
in Clevelo \$7.50 na leto, \$4.50 za pol leta; za Ionomotivo
\$9.00.

Subscription rates: for the United States (except Chicago)
and Canada \$5.00 per year, Chicago and Clevelo \$7.50 per year,
foreign countries \$9.00 per year.

Cene oglasov po dogovoru.—Izkopisi dopisov in nena-
ročenih člankov se ne vračajo. Izkopisi literarne vsebine
(črtice, povesti, drame, pesmi itd.) se vrnejo pošiljatelju
le v slučajih, če je priložil poštino.

Advertising rates on agreement.—Manuscripts of commu-
nications and unsolicited articles will not be returned. Other
manuscripts, such as stories, plays, poems, etc., will be returned
to sender only when accompanied by self-addressed and stamped
envelope.

Naslov na vas, kar ima stik s listom
PROSVETA
2627-29 So. Lawrence Ave., Chicago, Illinois
MEMBER OF THE FEDERATED PRESS

Datum v oglepajo na primer (July 21, 1941), poleg valnega
imena na naslovu pomeni, da vam je z tem datumom potekla na-
ročnina. Ponovite jo pravočasno, da se vam list ne ustavi.

Glasovi iz naselbin

Zadnji klic na piknik Svoboda-čank

Cleveland.—To nedeljo, 27. julija, če bo po sreči, gremo zopet na lepe izletniške prostore SNP, na piknik ženskega društva Svobode 748 SNP. Ker so Svobodačanke lušne punce, bo prav gotovo lušno tam. Spodaj podpisani sicer nisem ustanovitelj tega društva, vendar sem pa že rekel marsikatero dobro, koristno besedo zanj.

Torej vsakdo, ki čuti spoštovanje do ženskega spola, vsakdo, ki zna ceniti ženske zasluge pri sodelovanju in agitaciji posebno za našo jednoto, bo prišel na piknik tega društva. In pretežna večina članic tega društva so agilne tudi v našem splošnem naprednem in delavskem udejstvovanju. To "večni popotnik" prav dobro ve in vidi, kakor lahko vidijo tudi drugi. In ako jim drugače ne moremo pomagati, jim pomagajmo pa z dobro besedo in z udeležanjem njih piknika na lepih izletniških prostorih SNP. Kot so mi pravile, bo prostrežba imenitna, kot tudi Vadalova godba—toda kaj bi našteval. Na kratko povedano: pri ženskah je vedno lušno in bo tudi to nedeljo.

Anton Jankovich, zastopnik.

Čas hiti naprej

Sharon, Pa.—Pionirji naše prve generacije odhajajo in ne bo dolgo, ko ne bo nobenega več od tistih, ki so priromali preko oceana. Kadar jih več ne bo, takrat jih bomo šele začeli pogrešati. Sedaj malokdo misli o tem, posebno pa naša mladina ne, ker misli, da ji je znanje o svojih prednikih nepotrebno.

Da se mladina ne zanima za to, se temu ni čuditi. Saj lahko sami iz svoje izkušnje vemo, koliko smo mislili o naših prednikih, ko smo bili mladi. Ampak življenje in čas gresta naprej, mladi se starajo in z leti so dobili tudi drugačne pojme o življenju. Kar nismo znali ceniti v mladosti, to nam je na stara leta postalo najbolj drago.

Sedaj pa naj vam povem, da je dne 21. julija moja visokost (pet čevljev in šest palcev) doživela pol stoletja svojega življenja. Da, 50 let je poteklo, od kar sem zagledal luč sveta. 50 let star otrok sem. Kolikoli doba, kolikoli izprememb, kolikoli novega in kolikoli uničenega in za vedno izgubljenega! Človek bi rad veliko povedal in veliko potožil, toda ne radi tega, da bi mu še kdo drugi pomagal nositi križ gorja in revščine, marveč da bi pomagal tistemu, da bi razumel ustvarjati boljše razmere in boljše človeško družbo.

Pol stoletja je torej minulo 21. julija, od kar sem se rodil v vasi Kožlevec, fara Polica pri Višnji gori, kjer imajo polja priklenjenega. Tam je moje gnezdo med hribi in dolinami. In danes sem tak kot sem bil vsakokrat. Nikogar ni bilo, da bi me nepričakovano presenetil z znano popevko "Happy birthday to you." Nihče mi ni pripel šopka cvetic ali me opravil praznično. Tak sem kot sem bil zadnjih 20 ali 50 let. No, pa je tudi tako dobro. Povedal sem že, da sem do-

ma dobre pol ure od Višnje gore, zato menda tudi napredujem po polje.

Druga proslava pa bo 11. oktobra, ko poteče 32 let, od kar sem prišel v Združene države in tudi prvič zagledal kip Svobode. Iz New Yorka sem jo ubral proti Lorainu, O. Ko sem tja dopel leta 1909, sem bil ginjen. Srce se je radovalo ob misli, da je konec trpljenja. Pa sem se motil. Saj se je tu v novi domovini šele začel pravi boj za vsakdanji kruh. Tu v svobodni deželi sem bil brez poklica in zopet sem bil učencev v novi šoli.

V Lorainu so imeli in še imajo cerkev sv. Cirila in Metoda. V to cerkev so v prejšnjih dobrih časih tamkajšnji naši naseljenci hodili ob nedeljah in praznikih prosit Boga za srečo in zdravje. Med njimi sem bil tudi jaz. Nekateri so bili že uslišani, namreč oni, katere že krije črna zemlja. V onih zlatih časih, za katerimi pretakamo grenke solze, sem pred cerkvenim pragom padel v naročje krščanskih mozačkov. Njih smodke so oznanjale, da so nekaj več kot sem jaz.

Bilo je leta 1911, ko sem se poslovil od Loraina in se naselel v Sharonu, kjer še danes živim in delam. Letos bo poteklo 30 let, od kar sem se udeležil pri Carnegie-Illinois Steel Corp. In kaj so mi dali gospodje za moje tridesetletno trdo delo? Nič drugega kot to, kar sem trdo zaslužil. Po 30 letih trdega dela vam danes lahko pokažem žuljave roke in prazen žep.

Pa so me poklicali k mojemu 50. rojstnemu dnevu, da se moram slikati, da bodo videli, koljko me je še v hlačah. Rečeno, storjeno. Ubogai sem ni se slikal. Pa so iz tovarne telefonirali, da je originalna slika počila vsled močnega pritiska in me pozvali, naj se ponovno slikam. Drugič me je slikar počel z druge strani. Ta slika še prilično dobro izgleda. Zdravnik me je tudi temeljito preiskal in je ugotovil, da moja kri še dobro funkcionira po mojih žilah.

Jack Yert.

V slovo prijatelju

Hermine, Pa.—Dne 15. julija smo položili k večnemu počitku dobro znanega rojaka Petra Gruma z Acmetonije pri Cheswicku. Njega je 10. julija zadela nesreča v premogorovu v Harmarvillu. Po nesreči je prišel med vozilke, ki so ga tako stisnili, da se je moral po nekaj dneh ločiti od nas in od svoje žene.

Mogoče bi o tem nič ne vedel, da ni prišla žena mojega pokojnega brata Martina s svojim sinom in mi pravi, da bi šli malo na "ride". Šli smo proti Yukonu k njenemu očetu Joevu Balohu. Takoj, ko izstopimo iz avta, nam povedo novico, da so v Slovenskem domu dobili telefonično obvestilo, da je umrl Peter Grum. Nikakor nisem mogel tega verjeti, kajti prejšnji večer sva bila z ženo pri M. Drapu v Harmarvillu, ki dela z njegovim sinom, toda ni nič vedel o stvari.

Po prihodu iz Yukona grem takoj k M. D. in mu povem novico. Pravi mi, da je prav kar prišel domov iz federacijskega

Harlan F. Stone (desno) zaprtiš kot načelnik federalnega vrhovnega sodišča pred W. H. Hackettom, federalnim komisarjem Rocky Mountain National parka. V ozadju je Abner Sprague, 91 let star pionir.

piknika, ki se je vrnil v Beachwood parku, kjer mu je pravil moj brat John, kaj se je zgodilo s Petrom Grumom in da ga bodo pokopali v terek ob 5. popoldne na harviškem pokopališču. Drapu pravim, da bi ga šel rad pogledat, ker smo bili stari prijatelji še iz Yukona, kjer sva delala skupaj pred več leti. Pravi mi, naj grem z njim, ker on gre tja zjutraj ob 7. In tako je bilo.

V ponedeljek sva šla tja in res sva ga našla mrtvega na odru prilično obutega z venci, ki so trumoma prihajali od vseh strani od sorodnikov in nešteti prijateljev, ker je bil Peter priljubljen med vsemi, ki so ga poznali. To se je pokazalo tudi pri njegovem pogrebu. Prišli so iz Yukona, Burgettstowna, Detroita in od tukaj iz Herminje. Pri pogrebu je bil tudi naš zastopnik Tone Zornik, ki mu je še spregovoril par besed predno smo ga izročili materi zemlji. Član je bil društva SSPZ v Harwicku.

Bil je veličasten pogreb od strani članov, sorodnikov in nešteti prijateljev. In zakaj tudi ne, saj Petra Gruma bomo vsi pogrešali, še posebno pa pri naših delavskih unijah, kjer se je Peter vedno boril za naše pravice. On ni bil noben zahrbtnec in ti je v obraz povedal, kar ti je šlo. On je imel 100% socialne ideje. On ni gledal, da bi bil sam na tem kontinentu, marveč je storil vse v svoji moči v prid vseh delavcev.

On mi je še v živem spominu iz premogarske stavke leta 1922, ko smo bili na Noyani, Pa. Preden je bila stavka končana pride k meni in mi pravi, da me bodo izvolili za checkweighmana. Odgovorim mu, kako bom to delo prevzel, ker sem slab v računstvu. Zato ga pa prevzemi, da se boš navadil, mi pravi. No, tako sem prevzel za nekaj časa. In res te delo samo uči. Včasih človek res kakšnega kozla ustrelji, toda to ni nič, popravi se in je okey.

Potem smo se pa skoro vsi stari naseljenci izselili od tam. Šli smo vsekrižem na vse štiri vetrove. In tako zajame nesreča enega tu, drugega tam, pa gremo drug za drugim v večno pozabnost. Narava zahteva svoje in kadar se ti ura izteče, je tvoje življenje končano.

Torej prijatelj Peter, drugega

ti nisem mogel pokloniti kot to, da sem te spremil na zadnji poti s pomočjo prijateljev. Kruta usoda te je tako nepričakovano zadela in ti pretrgala nit življenja v 53. letu starosti. Moral si se ločiti od ljubljene soproge in od bratov, ki so prišli tudi iz daljnega Detroita, da te spremijo na zadnji poti. Vsi, ki smo te poznali, te bomo ohranili v lepem spominu. Moje iskreno sožalje žalujoci soprogi, njegovim bratom in njih družinam ter sorodnikom.

Frank Fink, 200.

O obiskovalcih

West Middlesex, Pa.—Zadnjič sem obljubil, da bom povedal, kdo me je prišel obiskat na farmo. To sedaj storim. Dne 3. julija nas je obiskal z družino Frank Žagar iz Milwaukeeja. Po poklicu je prvovrsten krojač. Nekdaj je živel v Jolietu in bil tam dobro poznan kot krojač. Pred leti se je pa preselil v Milwaukee, kjer s svojim sinom nadaljuje svojo obrt. On je doma iz Iške vasi pri Igu, njegova žena pa iz Golega. Ta vasica stoji s cerkvico na hribu med Igom in Želimljani (to je pri Pijavi gorici na Dolenskem). Ta družina je obiskala sorodnike in brata Martina Žagarja, pri katerih so bili en teden na počitnicah. Na 4. julija so se tudi udeležili ohiškega dneva SNP, potem pa so jo odkurili v Barberton in še tam obiskali svojece, nato pa domov.

Obiskal me je tudi Anton Piletič s sinom in hčerko iz La Salla, Ill. Tukaj v Sharonu so obiskali sorodnike Godinove in druge. Na njih zahtevo so jih Cvelbarjevi k nam pripeljali. Piletič je "fant za devet", še ne prestar in zgovoren. Izročil sem mu nekaj pozdravov za moje znance.

Zadnjič so me obiskali iz Clevelanda Joe Fabjančič, s katerim se že dobro poznavam in nas večkrat obišče z družino in vselej prinese kaj mokruga, kar v taki vročini prav pride. Sedaj je bil kašpot tamkajšnjemu gostilničarju Borštnarju in Franku Novaku z dvema sinčkoma. Mr. Novak je tukaj rojen, toda bi nikdar ne mislil, ker govori prav po domače, še bolj na ribniško zavije. Je tudi dober muzikant, o čemer smo se prepračili, ko je zaigral par komadov. Toda je še nekaj več, namreč "big boss", takoj za suprom v avtni tovarni. Zadnjič je imel počitnice in se prepeljal po raznih državah in nazadnje je bil tudi v Kanadi. V dokaz mi je podaril zavitek kanadskih smodk. Je zgovoren in rad pove kaj španskega. Omenil je, da bi rad kupil nekaj tucarov jajc, toda naj ne mislim, da bom s tem obogatil, ker on ve, da farmarji ne napravijo dosti pri jajcih. Vseoh jih je odnesel par tucarov proti Clevelandu. Pred odhodom so se pripravili, da še pridejo, posebno pa takrat, ko bosta zrela sladka koruza in krompir, pa bomo pekli in kuhali. Takrat bom povabil tudi Joeva Irmana iz Akrona, ker je tudi on rad v veseli družbi.

Nedavno je tudi oskrbnik kegljišča v Slovenskem domu v Sharonu Frank Cimperman obiskal prijatelje v Lorainu, O. Tja (Dalje na 2. strani.)

"Dostojanstvo Francije v trpljenju"

Francosko in tuje časopisje, zlasti švicarsko, je posvetilo mnogo člankov duševnemu in lesnemu trpljenju, v katerem živi danes Francija. Znani francoski publicist Vladimir Messon razvija o tem v listu "Figaro" misli in med drugim piše:

"Ena najbolj značilnih potez današnje Francije je dostojanstvo v trpljenju. Lahko se reče, da je naša dežela po svoji moralni veličini vna občudovanja. V tem se ujemajo vsa prava tujece, ki nas opazujejo. Vsi ugotavljajo red, delo, samoočvrstitev, prenašanje iztoplo medsebojno pomoč in mir, oni veliki, ki ni prazen, temveč je disciplina sama."

Vedeti moramo, da niso neutralski, ampak daleč opazovali dogodke, preko katerih smo ničesar razumeli od tega, kar se je v Franciji dogajalo. Bili so popolnoma zaprepaščeni. Če se je zgodilo, je bila zanje neresljiva ugotovitev. Pomislite: Francija, potlačena v petih tednih, omajana na vseh koncih! Splošno so takrat mislili, ali srce Francije sploh še bije ..."

Da, še vedno bije, spet je dobilo svoj ritem. To ni isto srce, niti ne isti ritem. Čas je bil minil. Zdaj ne gre več za napor vjujnega, pa za nekaj, kar zahteva morda več moči, več samoodpovedi: postaviti se moramo polomu po robu.

Tuji so zdaj spet našli Francijo. To, kar še je o njej številni neutralski časopisi, pušča hladne. Zahvaljeni naj bodo za to, nas tako dobro opazujejo in tako dobro mejo! Njihova fina sodba nam je draga tolažba. Pomagajo nam izpopolnjevanju lastne izkušnje.

In vendar Francija res trpi! Kaj bi govorili o materialnem trpljenju, čeprav je vsakdo občutno, težko in ga je izredno huda znanca bolj postorila. Tudi o porazu samem nočem govoriti, niti o škodi, ki jo je domovina utrpela, temveč le o moralnem trpljenju, ki ga na srca doživlja sleherni od nas. Ta razpognjena, porušena in onemogočena, ta razlupljena francoska družina, ta Francija, ki je Francija tako daleč! Skoraj neverjetno, da smo se na tako neobičajno stanje sploh mogli privaditi. Resnično, v človeku je prekatere niti ne slutimo. Pozneje, ko se bodo te preizkušnje končale, se bomo čudili, da jih sploh lahko prenašali.

In vendar jih Francija sprejema z vso dostojanstvom. Francija pregleduje danes svoje vrednote, pojme in čuvstva, med katere je živela dolga leta. V najglobljih kotičkih tega bitja deluje veliko delo očiščenja, terega, bodimo prepričani, bo končno po kem trudu vstala naša dežela očiščena strupov, ki so ji pripravili toliko zla. O gih se je motila, o možeh in stvarih; na poljih je napravila najrazličnejše napake; šila pa je v glavnem, ker ji je manjkala nosti. Toda v dimu podirajočih se iluzij boljše spoznava kaj je trdno in resnično."

Vitamin plodnosti

Na zborovanju kemikov, ki se je v Wiesbadenu, je vzbudilo med drugimi prednji posebno pozornost predavanje, ki ga je dr. John o vitaminu E, za katerega se v njem času pomnožila "vitaminska abeceda" nešteti poskusi z belimi podganami so ugotovili, da je tudi plodnost in razmnožitev bitja zana na določeno snov.

Kokošja farma nekega raziskovalnega tima, v katerem raziskujejo učinke tega vitamina, se v ničemer ne razlikuje od drugih kokošjih farm. Razlika bi bila le v tem, da se tu izbenega jajca ne izvali pišče. Kokoši redno reče s hrano, ki ne vsebuje vitamina E, in postanejo jalove. Če jim pa dajo spet hrano, ki ji ne manjka tega vitamina, tedaj se plodovitost čez nekaj časa vrne.

Vitamin zoper nerodovitnost pa ni nepotrebna samo podganam in kokošim. Če se le tedaj razvijejo v matice, če dobe hrano tem vitaminom. Ker se da nagnjenost do vov pri govedu, ovcah in svinjah odpraviti s preparati vitamina E, imajo pač tudi te živali potrebo po njem. Na ta način je mogoče prečiti velike izgube v poljedelstvu.

Važnost vitamina E za ljudi so dolgo izkušnje dokazale. Če se ne doli bodočim materam, ki nagibale drugače k splavu, vitamin E v obliki in pšenične kali, kjer ga je posebno so donosile zdrave otroke.

Razen v olju je dobiti ta vitamin v maslo, kolčinah v maslu in mleku, v zelenih solivkah, v lucerni, lapuhu, lesnikih in sesalcev.

Pred dvajsetimi leti

(Iz Prosvete, 25. julija 1921)

Domače vesti. V Bridgeportu, O. je ubilo Franka Železnika, člana SNP.

Delavske vesti. Demonstracije rudarjev v Kansasu se ponavljajo.

Inozemstvo. Silen naval na komuniste v goslaviji; čez 600 arretiranih zaradi umarne nistra Draškoviča.

Sovjetska Rusija. Hoover na čelu ameriške pomožne misije je ponudil Rusiji pomoč, pusti Američane, ki jih drži v ujetništvu.

Philip Murray, predsednik CIO, govori na konferenci reprezentantov unij CIO v Washingtonu.

Svojstva totalne vojne

Ko smo zadnjič analizirali Hitlerjevo totalno vojno v splošnem na podlagi izvajanja češkega avtorja dr. Franka Munka, smo rekli, da so vojaške operacije le ena stran ali faza te vojne. Totalna vojna namreč vsebuje poleg vojaške vojne tudi psihološko vojno in gospodarsko vojno, dalje vsebuje socialno in kulturno vojno—sploh vse panoge življenja v moderni človeški družbi in cilj te totalne vojne je totalni "mir."

Vohunstvo je že stara reč. Vse države so že od nekdaj imele špione pri sosedih. Propaganda laži in obrekovanja ni tudi nič novega. Med zadnjo vojno smo imeli priložnost videti zelo izpopolnjeno propagando, katero so organizirale in smotreno vodile vse zavojevalne države. Namen te propagande je seveda bil, da se slabosti sovražnika povečajo in lastne slabosti pomanjšajo do absurdnosti.

Ruski boljševiki so v svoji socialni vojni s kapitalističnim svetom osvojili zato jezuitsko pravilo, da namen posvečuje sredstva, opremili pa so ga z novimi pripomočki in njihova propaganda je dosegla vrhunec učinkovitosti za časa njihove periode.

Hitler je pa inkorporiral v svojo totalno vojno ne samo najpogostejši metod boljševiške propagande, temveč jih je podeseteril z lastnimi iznajditvami in izpopolnil v sistemu, kakršnega še ni videl svet. V ta namen je Hitler upregel v svoj sistem propagande vse nemške znanstvenike, ki so mu bili na razpolago. Večje zlorabe psihološke znanosti še ni videl svet!

Hitlerjeva psihološka vojna—ki jo vodijo naceti s pomočjo radia, tiska, filmov in šušljajoče kampanje—je desna roka njegove totalne vojne. Ta roka paralizuje demokratične dežele z defetističnim razpoloženjem, da je vsaka obramba zoper Hitlerjevo totalno vojno nemogoča in nepotrebna, paralizuje jih z lažljivo trditvijo, da je demokracija nesposobna za totalno vojno in "omehča" ter umrtvi jih z vero, da prava demokracija in prava svoboda pride šele z "novim redom."

Večkrat smo že našli na izraz "živčna vojna." Ta je rezultat nacijske propagande. Psihološki napad drži ves narod ali celo skupino narodov v napetosti ali negotovosti; ljudem gre, kakor pravimo, na živce in posledica je masna mentalna zmešnjava ali konfuzija. Ljudje ne vedo, kaj bi počeli in drve kot slepi in gluhi naravnost v nastavljenovo past.

V vojnah preteklosti so bili prebivalci okupiranih krajev navadno izpostavljeni šikanam in zaplombam; vendar je začasni gospodar kolikor toliko spoštoval domače postavne in privatno imetje ljudi. Živeč in druge nujne potrebščine so plenili le toliko, kolikor je bilo to potrebno za vzdrževanje okupacijskih čet.

V Hitlerjevi totalni vojni je drugače. Čim je tuja dežela zasedena, pride tja nacijska policija (gestapovci) in pobere vse, kar se da odnesti. Vse imetje nalože na avtostrake in vagonne in ga odpeljejo v Nemčijo—brez vsakega ozira na to, s čim in kako bodo živeli domačini v okupirani deželi.

V prejšnji vojni je sovražnik pustil industrije in banke nedotaknjene v okupirani pokrajini, v današnji totalni vojni pa Nemci odvažajo tovarniške stroje v Nemčijo in banke so takoj zaprte ali izpremenjene v podružnice nacijskega finančnega sistema. Prebivalcem je usiljen nemški denar in dobro blago morajo takoj zametati za nemške potvorbe ali nadomestke.

Naceti pa ne plenijo le blaga, temveč tudi ljudi. Vsi sposobni moški in ženske v okupirani deželi morajo zlepa ali zgrda zapustiti dom in oditi v Nemčijo na delo. Opravljati morajo najslabša dela na polju, na cestah in v rudnikih. Obljubljena jim je plača, toda namesto denarja dobe v večjem delu nacijske dolžnice, ki jih ne morejo nikjer izmenjati.

Takana je ekonomska stran Hitlerjeve totalne vojne. Ljudstvo je najprej udarjeno z "živčno" vojno, nato je udarjeno z bombami in kroglami, s terorjem najbrutalnejše skrajnosti, potem je pa udarjeno ekonomsko in socialno—reducirano je na sužnje.

Na svetu so vedno bili, kar pomni zgodovina, jetniki in sužnji, ampak nikdar na ta način, ki ga uvaja Hitler s svojo totalno vojno.

Novice starega kraja

Slovenije

MLAD V DOLINI GRADOV

Novo mesto, marca.—Okolica stare metropole — Novega kraja — je med najlepšimi kraji v Sloveniji. Kamorkoli gremo, dobimo nekaj stare romanske pokrajinske slike, divne prirodne, lahko privarjeno prirode, lahko izletne točke, ki že zgodovinski privabljajo meščane in izletnike od bližnjega do daleč.

Če se za razne eno- ali dvo-dnevne izlete je Novo mesto si ogleda njegove znamenitosti in znamenitosti, lahko greko Kandije, kjer so prehodili spominsko ploščo meščanu Milanu Pugnariju, vzorno urejene Kmetijske in Grmu v okolico.

Grmu je l. 1646 sezidal grof Gern in ga je leta 1886 kupila Antonia Smoleta kranski okoliščini za sadjarstvo in vinogradi, ki je še danes eden najlepših urejenih kmetijskih posejstev v Sloveniji.

Če preko mosta zavijemo desno, si kmalu pri gradu nekdanji Šukljetoj rešenju in od tu si v nekaj minutah lahko ogledamo znameniti smihelskem pokopališču, kjer te bo gotovo zanimal prebrano izvoljenke—Julia Scheuchenstulove. Tam je ob pešeni poti stoji kamen, kjer ga včasih najdemo s cvetjem... Lahko greš tudi Trdinov zadnji domovomekem novem potu. Ob potu na Marof se odvil ob vili, kjer je pred leti Kette v tihih meščinah sanjal o Angeli in je pel pesmice... Medtem in pa okolica je zelo lepa letoviška in tujskomeška postojanka.

Novomeška okolica je lepa dolina gradov. Oglejmo si lukenjski grad. Prejeto si v dobri uri tam. V galo zidovje štrli nad izvodre, kjer je električna linija na mesto. Ozka, romaninska je kot nalašč za ljubitelje miru.—Če kreneš na stran, prideš na gradove Ruper vrh, na razvaline novega pa na Zalag, Gradnja, Stari grad, Volavcarjev Turn, ki so dali krajem naziv "dolina gradov".

Če greš ob Krki nizdol, prideš preko St. Petra v Kronovo in odot v Šmarjet z znanimi toplicami. Od tu so krásni izleti v vinske gorice, na grad Zbure in Klevi. Ž. Avtobusna zveza z Novim mestom je vedno vzpostavljena. Kajpada ne boš pozabil ogledati si Dolenjskih Toplic. Z lokalnim vlakom se odpelješ do Straže in si v eni uri tam. To je eno najstarejših kopališč v Evropi. Termas s temperaturo 38° C izvira iz razpoke, ki sega več km v notranjost zemlje. Izvir je zelo močan, saj je kapaciteta 3 milijone litrov dnevno. Udobno se počutiš v zdraviliškem domu, se okopaš, poživljen in okrepan vrneš v mestni vrvež. Dolenjske Toplice se vedno modernizirajo in premorejo že nad 120 tujskih sob. Bolniki vseh vrst se tu zdravijo.

Med lepimi enodnevnimi izletni je tudi znana Trška gora. Zdalj, ko je snežna odeja izgnila pod sončno pripeko, ko zvončiki in trobentice ter teloh kuka, jo izpod rjave ruše, ko tu pa tam postajajo jase polagoma zelene, že romajo Novomeščani na Trško goro. Od raznih strani je markirana pot. Če greš po cesti nizdol ob Krki in jo ubereš kar čez poljske poti do cerkvice, si v dobri uri zgoraj. Pot te vodi skozi lepo obdelana polja, kjer pravkar delajo marljivi Dolenjci prva pomladanska dela, v gozd, med ogradami, kjer se svetlikajo zidanice. S Trške gore je nepopisno lep razgled. Naokoli so kot posejana z gradovi, tu pa tam razvaline. Pod teboj je Otočec. Nehote se spomniš: kje so lastniki Ulrich de Werde, plemečiči Vilanders, Senkovič, Doloviči, Solnce, pl. Schweigerji? Ostalo je zidovje, staro in sivo, krásni modeli za slikarje-umet-

nike. Diven je razgled po Krški dolini do Krškega in Brežice. Pred teboj so Trdinovi Gorjanci, tam pa, kjer dela Krka velik ovinek, pa leži dolenska metropola v vsej svoji mikavnosti. Nove vile, rastejo ko gobe po dežju to in onostran Krke, strehe se svetlikajo v zahajajočem soncu... Gornja Krška ravan leži ko na dlani, oko ti gre tja do kočevskih gozdov z Rogom v sredini. Če si se utrudil, ti požene kri v žile dober cviček iz zidanice ali niže doli v gostilni, kamor roma sedaj ob nedeljskih popoldnevih stari in mlado. Priden Dolenjec pa veže trto, jo obreže — in črček ga priganja:

Veži trto, veži trto, da boš vince pil; saj srce ne bo potrto, če jo pridno boš škropil.

Zdalj, ko po mrzlih zimskih dnevih bože sonce tako toplo pripeka, hite izletniki na dolensko stran. Marsikdo, ki je že prehodil Gorenjsko in planine, najde tudi v okolici Novega mesta prijetne izlete. Kdor ne ve, kam bi v nedeljo, naj enkrat zavije na dolensko stran, pa na Trško goro in še se bo vračal v prijetne dolenske kraje.—an.

Nemčija izpustila francoske ujetnike

Premier Petain jih pozdravil

Roanne, Francija, 24. julija.—Premier Petain je jokal s 650 vojnimi ujetniki vred, ko so dospeli v to mesto iz Nemčije. Med temi so bili vojaški častniki, podčastniki in vojniki, ki so se udeležili prve in druge svetovne vojne. Izpuščeni so bili po trinajstih mesecih ujetništva v Nemčiji.

Petaín je v spremstvu generala Charlesa Huntzgerja odpotoval v Roanne, da pozdravi izpuščene ujetnike. Vsi so bili raztrgani in poznalo se jim je, da so stradali v ujetništvu. Večina ujetnikov se je jokala, ko je stopila na francosko ozemlje. Nekateri so pozdravili premierja z vzkliki: "Živio Petain!"

Premier jih je sprejel in pozdravil, ko so izstopili iz vlaka. Njegove oči so bile solzne, ko jim je zaklical: "Držite se, kakor da ni nas tukaj. Vašo pomoč potrebujem pri rekonstrukciji Francije. Ne pozabite, da je naša novo geslo delo, družina in domovina."

Angleški nadškof odobrava pakt s sovjeti

London, 24. jul.—Cosmo Gordon Lang, canterburški nadškof, je izjavil, da odobrava sklenitev vojaškega pakta med Veliko Britanijo in sovjetsko Rusijo. "Čudna se zdi trditve, da se Anglija, ki se je zvezala z Rusijo, bori za krščansko civilizacijo," je rekel Long. "Pozabiti ne smemo pri tem na to, da je naš glavni cilj uničenje nacijske Nemčije in da Velika Britanija potrebuje zaveznike za doseg tega cilja."

Eksplozija razdejala smodnišnico v Španiji

Seville, Španija, 23. jul.—Eksplozija je razdejala veliko smodnišnico v bližini tega mesta in zanetila požare, ki so uničili več skladišč. Koliko ljudi je bilo ubitih in ranjenih, še ni znano.

Policaj obsojen v dosmrtno ječo

Chicago, 24. jul.—Policaj Daniel Moriarity je bil na obrabnavi pred sodnikom Sbarbarom spoznan za krivega umora Ade Martin in obsojen v dosmrtno ječo. Porota ga je spoznala za krivega po peturnem posvetovanju. Moriarity je bil obtožen tudi prejemanja podkupnine od aborcijskega krožka, kateremu je načelovala mati umorjenega dekleta. Policaj je priznal, da je nameraval ustreliti mater, a se je zmotil. Ada Martin je bila ustreljena, ko je spala v hiši svoje matere, v katero je udri Moriarity.

Totalitarci aktivni v Kostariki

San Jose, Kostarika, 23. jul.—Policija je naznanila odkritje totalitarskih aktivnosti proti predsedniku Rafaelu C. Guardiju. Totalitarci ovirajo politiko administracije, ki podpira Rooseveltovo zunanjo politiko.

WELCOME! ALL DELEGATES

Delegatje na konvenciji Splošne mornarske unije (CIO), ki se je vršila v Clevelandu, O.

GLASOVI IZ NASELBIN

(Nadaljevanje z 2. strani.)

je šel na pogreb, obenem pa je obiskal prijatelje tudi v Barber-tonu.

Dne 20. julija se je v Farrellyu v mestnem parku vršil tako zvan Slavic day, ki so ga priredili vsi slovanski politični klubi, in sicer: American Carpathian Russian Social Club, Serbian Progressive Club, Croatian Civic Club, First Slovak Educational Club, Polish Citizens Social Club, Slovenian Workmen's Educational Club, Kozimer Poloski Society, Slav Business & Professional Men of Mercer County. Udeležba je bila nad tri tisoč. Bil je lep program, ki so ga izvajale navedene narodnosti. Nas Slovence je zastopala miss Jennie Miakar, ki je zapela tri pesmi, s harmoniko pa jo je spremljala miss Mary Anžur iz Leadville, Colo., ki se nahaja tukaj na počitnicah. Govornikov je bilo dovolj, glavni pa je bil dr. Jan Papanek iz Chicaga, tajnik Edvarda Beriša, predsednika Čehoslovakije. Govoril je za slovo med vsemi Slovani in spodbujal, naj čim več pomagamo našim bratom onkraj morja, kjer trpijo in gladujejo pod Hitlerjevo peto.

V soboto zvečer, 9. avgusta, pa proslavljala društvo Sloga 174 ABZ svojo 15-letnico z banketom v Slovenskem domu v Sharonu. Udeležite se te pomembne proslave.

Amerika je za pravičen mir

Welles poziva Nemce v revolto

Washington, D. C., 24. jul.—Državni podtajnik Summer Welles je z namenom, da zabije zagodo med Hitlerjem in nemškimi ljudstvom in pospeši revolto med prebivalci v deželah, ki so prišle pod načijsko oblast, razglasil povojne cilje z jasnimi besedami. On je poudaril, da miru ne bo, dokler ne bo Hitlerjev režim in vse, kar ta predstavlja, popolnoma uničen. Razglas je naslovil ne samo ljudem pod Hitlerjevo dominacijo, temveč tudi milijonom v Nemčiji in Italiji.

Welles je orisal, kakšen svet želi Amerika. Ona se bo borila za pravičen mir potem, ko bodo Hitler in njegovi sateliti odstranjeni. Welles je govoril pri ceremonijah, ki so se vršile ob položitvi ogelega kamna pri novem krilu poslopja norveškega poslanstva.

Državni podtajnik se je izrekel za odpravo ofenzivnega orožja, redukcijo in omejitve defenzivnega orožja in za obliko mednarodnega nadzorstva. Vse države naj bi dobile dostop do surovega materiala in vse naj bi uživale ekonomsko enakopravnost. Vse to bo mogoče, toda prej morajo biti Hitlerjev režim in vse diktature uničene.

Država N. Y. vodi boj proti zapostavljanju inozemcev

Išče sodelovanja drugih držav in federalne vlade v akciji proti delodajalcem v obrambnih industrijah, ki zapostavljajo delavce iz razloga plemena, narodnosti ali vere

Država New York, kjer stanuje skoraj četrtina vseh tuje-rodcev v tej deželi, polovico katerih tvorijo židje in kjer živi največje meščansko prebivalstvo črncev v Združenih državah, se je odločila storiti nekaj v stvari diskriminacij proti Amerikancem v obrambni industriji valed plemena, narodnosti ali vere.

Nadalje namerava pridobiti sodelovanje federalne vlade za skupno akcijo in upa tudi za sodelovanje drugih držav, kjer se pojavlja slično zapostavljanje.

To stvar je vzel v roke poseben odbor "Committee on Discrimination in Employment", ki je bil imenovan od governorja Lehmana in na čelu katerega je Frieda S. Miller, industrialna komisarka.

"Zlasti nas skrbi dvoje diskriminacij, ki so dandanes precej v navadi," je izjavila komisarka Miller. "Ena vrsta je v zvezi z narodnostjo in izvorno domovino, druga pa se tiče plemenskih ali verskih razlik. Prva izključuje od dela mnogo državljanov italijanskega ali nemškega pokoljenja, dasi ni dvoma o njihovi lojalnosti. Druga potežkoča je uposlanje mnogih kvalificiranih črncev in židov v tovarnah, kjer se pripravljajo oboroževanje dežele. Obe vrsti diskriminacij prispevata k needinosti v času, ko skupno prizadevanje in narodna edinstvo bi morala biti glavna stvar.

Isti problem je predmet proučevanja s strani organizacije Common Council for American Unity, ki je s pomočjo svojega članstva začel preiskovanje posameznih slučajev diskriminacij te vrste širom dežele. Tudi Eleanor Roosevelt je v svoji časopisni koloni "My Day", ki jo priobčujejo mnogi časopisi ši-

rom dežele, pred kratkim izjavila:

"Precej me skrbiti razne vesti, ki so mi bile prijavitene. Na primer v industrijah so bili izključeni od dela razni ljudje, ker imajo ime, ki zveni nemško ali italijansko, oziroma ker je znano, da so se oni ali njihovi starši rodili na Nemškem ali Italijanskem. Naša dežela pa je sestavljena od ljudi, mnogi izmed katerih so pred kratkim sem prišli ali so na poti, da postanejo ameriški državljani, ako niso že postali. Ti so morda bolj udani demokratični obliki vlade kakor mnogi izmed tukaj rojenih Amerikancev, ki smatrajo svoje državljanstvo kot nekaj samo ob sebi umevnega. Te ljudi di je treba vzpodbuditi k zupanju in ljubezni do nove domovine in njenih prebivalcev. Treba jim je dati enako priložnost kot ostalim izmed nas, da zaslužijo svoj kruh in živijo svoje življenje pod zaščito zakonov te dežele."

Commissioner Miller je izjavila, da se newyorški odbor popolnoma zaveda dejstva, da je bilo treba porabiti največjo previdnost v nekaterih tovarnah, kjer se izdelujejo posebne obrambne proizvode, ali zdi se nesmiselno izključiti človeka z nemškimi ali italijanskimi imenom na pri-

mer iz dela v tovarni vojaških uniform. Rekla je, da je doznala o slučajih, kjer so bili dobri državljani radi slične diskriminacije izključeni iz dela v tovarnah, kjer se izdelujejo oblačila, kuhinjske opreme, steklenine in drugo netehnično blago. Izjavila je, da se federalna vlada bavi s tem vprašanjem in da odbor utegne potegovati se za nekatere spremembe obstoječih zakonov, da se položaj izboljša.

Odbor je razposlal izjavo glede diskriminacij vsem newyorškim tvrdkam, ki so zaposlene v vladnim obrambnim kontrakti. Priporoča se sodelovanje med delodajalci in članom odbora v svrhu, da se odpravijo razni lažni predsodki proti nekaterim skupinam delavcev. Odbor hoče organizirati podobore, ki bi preiščevali vprašanje diskriminacij proti črnem v raznih delavskih organizacijah, kakor tudi diskriminacije s strani industrialnih uprav. Odbor preiskuje posamezne slučaje diskriminacij, da se uvede potrebna akcija. Povrh tega hoče začeti program za informacije in podučevanje občinstva, da se taki predsodki odpravijo.

Common Council—FLIS.

Ali ste naročeni na dnevnik "Prosveta"? Podpirajte svoj list!

Glasovi iz naselbin

(Nadaljevanje z 2. strani.)

je šel na pogreb, obenem pa je obiskal prijatelje tudi v Barber-tonu.

Dne 20. julija se je v Farrellyu v mestnem parku vršil tako zvan Slavic day, ki so ga priredili vsi slovanski politični klubi, in sicer: American Carpathian Russian Social Club, Serbian Progressive Club, Croatian Civic Club, First Slovak Educational Club, Polish Citizens Social Club, Slovenian Workmen's Educational Club, Kozimer Poloski Society, Slav Business & Professional Men of Mercer County. Udeležba je bila nad tri tisoč. Bil je lep program, ki so ga izvajale navedene narodnosti. Nas Slovence je zastopala miss Jennie Miakar, ki je zapela tri pesmi, s harmoniko pa jo je spremljala miss Mary Anžur iz Leadville, Colo., ki se nahaja tukaj na počitnicah. Govornikov je bilo dovolj, glavni pa je bil dr. Jan Papanek iz Chicaga, tajnik Edvarda Beriša, predsednika Čehoslovakije. Govoril je za slovo med vsemi Slovani in spodbujal, naj čim več pomagamo našim bratom onkraj morja, kjer trpijo in gladujejo pod Hitlerjevo peto.

V soboto zvečer, 9. avgusta, pa proslavljala društvo Sloga 174 ABZ svojo 15-letnico z banketom v Slovenskem domu v Sharonu. Udeležite se te pomembne proslave.

Amerika je za pravičen mir

Welles poziva Nemce v revolto

Washington, D. C., 24. jul.—Državni podtajnik Summer Welles je z namenom, da zabije zagodo med Hitlerjem in nemškimi ljudstvom in pospeši revolto med prebivalci v deželah, ki so prišle pod načijsko oblast, razglasil povojne cilje z jasnimi besedami. On je poudaril, da miru ne bo, dokler ne bo Hitlerjev režim in vse, kar ta predstavlja, popolnoma uničen. Razglas je naslovil ne samo ljudem pod Hitlerjevo dominacijo, temveč tudi milijonom v Nemčiji in Italiji.

Welles je orisal, kakšen svet želi Amerika. Ona se bo borila za pravičen mir potem, ko bodo Hitler in njegovi sateliti odstranjeni. Welles je govoril pri ceremonijah, ki so se vršile ob položitvi ogelega kamna pri novem krilu poslopja norveškega poslanstva.

Državni podtajnik se je izrekel za odpravo ofenzivnega orožja, redukcijo in omejitve defenzivnega orožja in za obliko mednarodnega nadzorstva. Vse države naj bi dobile dostop do surovega materiala in vse naj bi uživale ekonomsko enakopravnost. Vse to bo mogoče, toda prej morajo biti Hitlerjev režim in vse diktature uničene.

Država N. Y. vodi boj proti zapostavljanju inozemcev

Išče sodelovanja drugih držav in federalne vlade v akciji proti delodajalcem v obrambnih industrijah, ki zapostavljajo delavce iz razloga plemena, narodnosti ali vere

Država New York, kjer stanuje skoraj četrtina vseh tuje-rodcev v tej deželi, polovico katerih tvorijo židje in kjer živi največje meščansko prebivalstvo črncev v Združenih državah, se je odločila storiti nekaj v stvari diskriminacij proti Amerikancem v obrambni industriji valed plemena, narodnosti ali vere.

Nadalje namerava pridobiti sodelovanje federalne vlade za skupno akcijo in upa tudi za sodelovanje drugih držav, kjer se pojavlja slično zapostavljanje.

To stvar je vzel v roke poseben odbor "Committee on Discrimination in Employment", ki je bil imenovan od governorja Lehmana in na čelu katerega je Frieda S. Miller, industrialna komisarka.

"Zlasti nas skrbi dvoje diskriminacij, ki so dandanes precej v navadi," je izjavila komisarka Miller. "Ena vrsta je v zvezi z narodnostjo in izvorno domovino, druga pa se tiče plemenskih ali verskih razlik. Prva izključuje od dela mnogo državljanov italijanskega ali nemškega pokoljenja, dasi ni dvoma o njihovi lojalnosti. Druga potežkoča je uposlanje mnogih kvalificiranih črncev in židov v tovarnah, kjer se pripravljajo oboroževanje dežele. Obe vrsti diskriminacij prispevata k needinosti v času, ko skupno prizadevanje in narodna edinstvo bi morala biti glavna stvar.

Isti problem je predmet proučevanja s strani organizacije Common Council for American Unity, ki je s pomočjo svojega članstva začel preiskovanje posameznih slučajev diskriminacij te vrste širom dežele. Tudi Eleanor Roosevelt je v svoji časopisni koloni "My Day", ki jo priobčujejo mnogi časopisi ši-

rom dežele, pred kratkim izjavila:

"Precej me skrbiti razne vesti, ki so mi bile prijavitene. Na primer v industrijah so bili izključeni od dela razni ljudje, ker imajo ime, ki zveni nemško ali italijansko, oziroma ker je znano, da so se oni ali njihovi starši rodili na Nemškem ali Italijanskem. Naša dežela pa je sestavljena od ljudi, mnogi izmed katerih so pred kratkim sem prišli ali so na poti, da postanejo ameriški državljani, ako niso že postali. Ti so morda bolj udani demokratični obliki vlade kakor mnogi izmed tukaj rojenih Amerikancev, ki smatrajo svoje državljanstvo kot nekaj samo ob sebi umevnega. Te ljudi di je treba vzpodbuditi k zupanju in ljubezni do nove domovine in njenih prebivalcev. Treba jim je dati enako priložnost kot ostalim izmed nas, da zaslužijo svoj kruh in živijo svoje življenje pod zaščito zakonov te dežele."

Commissioner Miller je izjavila, da se newyorški odbor popolnoma zaveda dejstva, da je bilo treba porabiti največjo previdnost v nekaterih tovarnah, kjer se izdelujejo posebne obrambne proizvode, ali zdi se nesmiselno izključiti človeka z nemškimi ali italijanskimi imenom na pri-

Država N. Y. vodi boj proti zapostavljanju inozemcev

(Nadaljevanje z 2. strani.)

je šel na pogreb, obenem pa je obiskal prijatelje tudi v Barber-tonu.

Dne 20. julija se je v Farrellyu v mestnem parku vršil tako zvan Slavic day, ki so ga priredili vsi slovanski politični klubi, in sicer: American Carpathian Russian Social Club, Serbian Progressive Club, Croatian Civic Club, First Slovak Educational Club, Polish Citizens Social Club, Slovenian Workmen's Educational Club, Kozimer Poloski Society, Slav Business & Professional Men of Mercer County. Udeležba je bila nad tri tisoč. Bil je lep program, ki so ga izvajale navedene narodnosti. Nas Slovence je zastopala miss Jennie Miakar, ki je zapela tri pesmi, s harmoniko pa jo je spremljala miss Mary Anžur iz Leadville, Colo., ki se nahaja tukaj na počitnicah. Govornikov je bilo dovolj, glavni pa je bil dr. Jan Papanek iz Chicaga, tajnik Edvarda Beriša, predsednika Čehoslovakije. Govoril je za slovo med vsemi Slovani in spodbujal, naj čim več pomagamo našim bratom onkraj morja, kjer trpijo in gladujejo pod Hitlerjevo peto.

V soboto zvečer, 9. avgusta, pa proslavljala društvo Sloga 174 ABZ svojo 15-letnico z banketom v Slovenskem domu v Sharonu. Udeležite se te pomembne proslave.

Amerika je za pravičen mir

Welles poziva Nemce v revolto

Washington, D. C., 24. jul.—Državni podtajnik Summer Welles je z namenom, da zabije zagodo med Hitlerjem in nemškimi ljudstvom in pospeši revolto med prebivalci v deželah, ki so prišle pod načijsko oblast, razglasil povojne cilje z jasnimi besedami. On je poudaril, da miru ne bo, dokler ne bo Hitlerjev režim in vse, kar ta predstavlja, popolnoma uničen. Razglas je naslovil ne samo ljudem pod Hitlerjevo dominacijo, temveč tudi milijonom v Nemčiji in Italiji.

Welles je orisal, kakšen svet želi Amerika. Ona se bo borila za pravičen mir potem, ko bodo Hitler in njegovi sateliti odstranjeni. Welles je govoril pri ceremonijah, ki so se vršile ob položitvi ogelega kamna pri novem krilu poslopja norveškega poslanstva.

Državni podtajnik se je izrekel za odpravo ofenzivnega orožja, redukcijo in omejitve defenzivnega orožja in za obliko mednarodnega nadzorstva. Vse države naj bi dobile dostop do surovega materiala in vse naj bi uživale ekonomsko enakopravnost. Vse to bo mogoče, toda prej morajo biti Hitlerjev režim in vse diktature uničene.

Država N. Y. vodi boj proti zapostavljanju inozemcev

Išče sodelovanja drugih držav in federalne vlade v akciji proti delodajalcem v obrambnih industrijah, ki zapostavljajo delavce iz razloga plemena, narodnosti ali vere

Država New York, kjer stanuje skoraj četrtina vseh tuje-rodcev v tej deželi, polovico katerih tvorijo židje in kjer živi največje meščansko prebivalstvo črncev v Združenih državah, se je odločila storiti nekaj v stvari diskriminacij proti Amerikancem v obrambni industriji valed plemena, narodnosti ali vere.

Nadalje namerava pridobiti sodelovanje federalne vlade za skupno akcijo in upa tudi za sodelovanje drugih držav, kjer se pojavlja slično zapostavljanje.

To stvar je vzel v roke poseben odbor "Committee on Discrimination in Employment", ki je bil imenovan od governorja Lehmana in na čelu katerega je Frieda S. Miller, industrialna komisarka.

"Zlasti nas skrbi dvoje diskriminacij, ki so dandanes precej v navadi," je izjavila komisarka Miller. "Ena vrsta je v zvezi z narodnostjo in izvorno domovino, druga pa se tiče plemenskih ali verskih razlik. Prva izključuje od dela mnogo državljanov italijanskega ali nemškega pokoljenja, dasi ni dvoma o njihovi lojalnosti. Druga potežkoča je uposlanje mnogih kvalificiranih črncev in židov v tovarnah, kjer se pripravljajo oboroževanje dežele. Obe vrsti diskriminacij prispevata k needinosti v času, ko skupno prizadevanje in narodna edinstvo bi morala biti glavna stvar.

Isti problem je predmet proučevanja s strani organizacije Common Council for American Unity, ki je s pomočjo svojega članstva začel preiskovanje posameznih slučajev diskriminacij te vrste širom dežele. Tudi Eleanor Roosevelt je v svoji časopisni koloni "My Day", ki jo priobčujejo mnogi časopisi ši-

rom dežele, pred kratkim izjavila:

"Precej me skrbiti razne vesti, ki so mi bile prijavitene. Na primer v industrijah so bili izključeni od dela razni ljudje, ker imajo ime, ki zveni nemško ali italijansko, oziroma ker je znano, da so se oni ali njihovi starši rodili na Nemškem ali Italijanskem. Naša dežela pa je sestavljena od ljudi, mnogi izmed katerih so pred kratkim sem prišli ali so na poti, da postanejo ameriški državljani, ako niso že postali. Ti so morda bolj udani demokratični obliki vlade kakor mnogi izmed tukaj rojenih Amerikancev, ki smatrajo svoje državljanstvo kot nekaj samo ob sebi umevnega. Te ljudi di je treba vzpodbuditi k zupanju in ljubezni do nove domovine in njenih prebivalcev. Treba jim je dati enako priložnost kot ostalim izmed nas, da zaslužijo svoj kruh in živijo svoje življenje pod zaščito zakonov te dežele."

Commissioner Miller je izjavila, da se newyorški odbor popolnoma zaveda dejstva, da je bilo treba porabiti največjo previdnost v nekaterih tovarnah, kjer se izdelujejo posebne obrambne proizvode, ali zdi se nesmiselno izključiti človeka z nemškimi ali italijanskimi imenom na pri-

Slovenska Narodna Podporna Jednota	
2857-59 So. Lawndale Ave. Chicago, Illinois	
GLAVNI ODBOR	
IZVRŠEVALNI ODBOR:	
Vincenc Činbar, predsednik	2857 S. Lawndale Ave. Chicago, Illinois
F. A. Vidar, gl. tajnik	2857 S. Lawndale Ave. Chicago, Illinois
Lawrence Gradishek, pomoč taj.	2857 S. Lawndale Ave. Chicago, Illinois
John Voprlich, gl. blagajnik	2857 S. Lawndale Ave. Chicago, Illinois
Philip Godina, upravitelj glasila	2857 S. Lawndale Ave. Chicago, Illinois
John Molek, urednik glasila	2857 S. Lawndale Ave. Chicago, Illinois
PODPREDSEDNIKI:	
Andrej Vidrič, prvi podpredsednik	708 Forest Ave. Johnstown, Pa.
Frank Balice, drugi podpredsednik	1538 A. W. Walker St. Milwaukee, Wis.
John Podber, 3r. prvi distriktni podpredsednik	Box 127, Strabane, Pa.
Gamilha Zarnick, drugi distriktni podpredsednik	2857 W. 82th St. Cleveland, Ohio
John Klansak, tretji distriktni podpredsednik	148 Prospect St. Getzby, Ill.
Edward Tomac, četrti distriktni podpredsednik	833 W. 7th St. Walsenburg, Colo.
GOSPODARSKI ODBOR:	
Matih Petrovič, predsednik	233 E. 181st St. Cleveland, Ohio
Vincenc Činbar	2857 S. Lawndale Ave. Chicago, Illinois
F. A. Vidar	2857 S. Lawndale Ave. Chicago, Illinois
John Voprlich	2857 S. Lawndale Ave. Chicago, Illinois
John Olop	231 S. Prospect Ave. Charleston, W. Va.
Donald J. Lotrich	1837 S. Trumbull Ave. Chicago, Ill.
Jacob Zupan	1400 So. Lombard Ave. Berwyn, Ill.
POROTNI ODBOR:	
John Gorlek, predsednik	414 W. Hay St. Springfield, Ill.
Frank Barlik	1811 Muskoka Ave. Cleveland, Ohio
Anton Šuštar	Box 27, Arma, Kansas
Frank Vrtarich	213 Toner St. Luzerne, Pa.
John Treclj	Box 237, Strabane, Pa.
NADZORNI ODBOR:	
Frank Zalta, predsednik	3301 S. Lawndale Ave. Chicago, Illinois
Fred Maliga	23 Westlawn Ave. Peru, Illinois
Milva Medveshek	1822 Arcade Ave. Cleveland, Ohio

POLOM

ROMAN IZ VOJNE L. 1870-71

ÉMILE ZOLA

Preložil VLADIMIR LEVSTIK

(Se nadaljuje.)

Utegnilo je biti poldesetih. Rdeča luč, ki je zažigala nebo, je naraščala še vedno. Na vzroku se je bil izgubil let okrvavljenih oblakov, na zenitu je vstajala le še globoka črna lisa, v kateri so odsevali daljni plameni; zdaj je stala v ognju vsa črna obzorja; toda ponekod je bilo razločiti mogočnega gorišča, snopovje živoškrajne luči, ki je s svojim neprestanim pršanjem rezalo zrak med debelimi progami letedečega dima. In zdelo se je, kakor da bi se požari premikali naprej, kakor da bi se tam doli užigali orjaški gozd, drevo za drevesom, in bi imela vzplameneti zemlja sama, razžarjena od te ogromne grmade gorečega Pariza.

"Glejte", je razlagal Oton, "tista črna grba, ki se riše na rdečem ozadju, je Montmartre; Villette in Belleville, na levi, še ne gorita... Ogenj je moral biti zaneten v lepih oddelkih mesta in se širi... Le poglejte! Na desni nastaja drug požar! Vidijo se plameni, pravcato vrenje plamenov, in žareča para se dviga iz njih... In še drugi, in spet še drugi, vsepovsod!"

Kričal ni, niti se ni vzhical, in neizmernost njegovega mirnega veselja je navdajala Henrijeto z grozo. Ah, ti Prusi, ki so gledali vse to! Njegova mirnost, njegov rahli smehljaj ji je bil kakor psovka; kakor da je že dolgo časa slutil to brezprimerno nesrečo ter je pričakoval. Pariz torej gori, Pariz, ki so mu nemške granate jedva mogle okrušiti žlebnice! Vse njegovo sovraštvo je dobivalo svoje zadoščenje; zdelo se je, da je maščevana vsa prekomerna dolgotrajnost oblege, vsi strašni mrazovi in vse neprestane, zmerom nove težave, ki so bile Nemčiji še živo v srditem spominu. V ponosu zmagovalca nista mogli nadomestiti tega prizora niti zavojevani pokrajini, niti odškodnina petih milijard, niti karkoli drugega na svetu. Pariz se ruši, udarjen z besno blaznostjo, se zažiga sam in uhaja z dimom v tej jasni pomladni noči.

"O, to je bila gotova reč!" je dodal s tihim glasom. "Lep kos dela, to!"

Naraščajoča bolečina je stiskala Henrijeto srce ter pretila, da jo zadušijo pričo neizmernosti katastrofe. Za nekaj minut je izginilo njeno osebno gorje in utonilo v tej pokoritvi vesoljnega naroda. Misel na ta ogenj, ki je žrl človeška življenja, pogled na Pariz, ki je ležal v plamenih do obzorja ter širil okrog sebe peklensko zarjo kakor prokleta, od bliskov božjih uničenih mesta, ji je nehote izdavalj krike. Zvila je roke in vprašala:

"Kaj smo vendar storili, moj Bog! Kaj smo storili, da moramo trpeti takšno kazen!"

Že je dvignil Otto roko, s kretinjo kakor pridigar na prižnici. Hotel je govoriti s silovitostjo tistega mrzlega in trdnega vojaškega protestantstva, ki citira svetopisemske vrstice. Toda pogled na mlado ženo z njenimi lepimi očmi, polnimi jasnosti ter razuma, mu je zadržal besedo. Sicer pa je njegova kretinja zadoščala, izrazila je njegovo sovraštvo, njegovo prepričanje, da je on v Franciji izvrševalec sodbe, poslan od Boga vojskinih trum na kaznovanje izpridenega ljudstva. Pariz je gorel v kazen za svoje veke hudobnega življenja, za svoje dolgo nakopičene zločine in pregrehe. Germani pa so bili tu, da iznova otmo svet in pometejo poslednji prah latinske pokvarjenosti.

Spustil je roko in dejal samo: "To je splošni konec... Nov oddelek mesta se užiga, tisto drugo gorišče tam doli na levi... Saj dobro vidite tisto veliko progno, ki se širi kakor žareča reka?"

Obadva sta umolknila; zavladovalo je preplazeno molčanje. Zares, neprestano so se dvigali nenadoma rastoči plameni ter se s pršanjem plavža razlivali po nebu. Vsako minuto je širilo ognjeno morje svojo neskončno črto, žareče valovanje, odkoder se je zdaj navijal dim v neizmerno temnobakrasto meglo, ki je ležala nad mestom, in lahen veter jo je moral gnati, kajti vlekla se je polagoma skozi črno noč, zakrivaje obok neba s svojim zločestim dežjem pepela in saj.

Henrijeto je pretreslo, kakor da se je prebudila iz težkih sanj; in v novem navalu strahu, ki ji ga je povzročala misel o bratu, je še enkrat, poslednjikrat zaprosila:

"Torej ne morete storiti zame ničesar in mu nečete pomagati, da pridem v Pariz?"

Otto je vnovič zamahnil, kakor da bi hotel pomesti obzorje.

"Čemu pa, ko bodo jutri itak le še razvaline?"

In to je bilo vse. Šla je z mostička ter zbežala s svojim malim kovčegom; niti poslovila se ni; on pa je še dolgo stal tam gori, nepremičen in tenak, stisnjen v svojo uniformo, potopljen v noč, pasoč očmi nad gorostasnim praznikom, ki mu ga je pripravljval pogled na goreči Babilon.

Ko je Henrijeta odhajala s kolodvoza, je hotela sreča, da je naletela na debelo damo, ki se je pravkar pogajala z nekim voznikom, da bi jo peljal v Pariz v ulico Richelieu; in prosila jo je toliko časa, s tako ganljivimi solzami, da je ta naposled privolila ter jo vzela s seboj. Voznik, majhen črnkast človek, vso pot ni odprl ust. Toda debela dama ni štedila z besedami; pripovedovala je, kako je predsinčojim storila napako, da je zaprla in ostavila svojo prodajalno, dragocenoosti pa pustila tam, skrite v zidu. In tako je že dve uri, odkar gori mesto, navdaja edina misel, vrniti se nazaj in vzeti svoje imetje, pa makar da bi morala skozi ogenj. Pri mitnici je stala samo zaspana straža, in voz se je brez velike težkoče odpeljal dalje, tem laglje, čim je gospa lagala in pripovedovala, da hoče k nečakinji, da ji bo pomagala streči soprogo, ki so ga Versailles ranili. Resne zapreke so se pričele na ulicah. Vsak hip so barikade zapirale ceste, in morali so delati velike ovinke. Naposled, na bulvarju Poissoniere, je voznik izjavil, da ne vozi dalje, in ženski sta morali še nadaljevati pot po Sentierski in Jeuneurski ulici in po vsem oddelku okrog Borze.

Ko sta se bližali utrdbam, jih je žareče nebo razsvetljevalo kakor beli dan. Zdjaj pa jih je presenetila mirna puščobnost tega mestnega oddelka, kamor so prihajali le tih drhtljaji dolgorenenčanja. Pri Borzi so jima prileteli kroglice naproti, morali sta se stiskati ob hišah. Ko je debela gospa našla svojo prodajalno v ulici Richelieu nepoškodovano, je vsa srečna vztrajala, da spremi tovarišico nekaj časa po ulici Du Hazard, Sainte-Anne in naposled v ulico Des Orties. Zavezniki, ki so s svojim bataljonom še držali ulico Sainte-Anne, so jima izprva hoteli zabraniti prehod. Naposled, ko se je že daniло — ura je bila štiri — je Henrijeta, upehana od razburjen in napa, našla staro hišo v ulici Des Orties, odprto na stežaj. Vzpela se je po temnih, ozkih stopnicah; nato je morala na lestev, ki je vodila izza vrat na podstrešje.

Na barikadi v ulici Du Bac se je Mauricu posrečilo, da se je vzpel izmed svojih vreč s prstjo na kolena; in Jeana, ki je menil, da ga je pribil na tla, je navdalo upanje.

(Dalje prihodnjič.)

Lov na dihurje

"Kristus, da si kmečki fant ne more kupiti zavitka tobaka takole za nedeljo!" se je pritoževal svoji materi Grilov Juža. Ko je pokrival zemljo sneg, in ni imel dela, je bil skoraj vsak dan nad materjo zavoljo denarja. Potreboval ga je za toliko stvari. Bil je zvečer na priliko kje ples. Godec je pobiral, a on ni imel ničesar. Pa še to in ono bi moral imeti. Oče mu ni dal nikoli ničesar, razen če je bilo v fari žeganje, za binčkostni ponedeljek, ko je po stari navadi peljal vsak fant svoje dekle v gostilno, in pa takrat, če je hotel romati na božjo pot. Oskrboval ga je z obleko, jedel je pri skupni mizi, ni mu bilo treba gledati, kje bo spal, drugega pa po mnenju svojega očeta ni potreboval. Tisto zastran cigare, ali cigarete, ki si jo mora takle frkolin vtakniti med čeljusti v nedeljo po maši pred cerkvijo, ko ogleduje dekleta, očeta ni ganilo. Hudi casti so stisnili kmeta; marsicemu se je moral odpovedati, zakaj bi se tudi mladina ne odrekla brezsmiselnim razvadam, je pravil navadno.

Mati mu je sicer odstopila tu pa tam kovača na skrivaj, če je dobro prodala maslo ali jajca, podprla ga je tudi z večjim zneskom, če se je izkazalo to potrebno, ker bi utegnil biti v nasprot-

nem slučaju žaljen ugled njene hiše, takole za kajenje samo pa tudi od nje ni padel dinar. Dala mu je za veselico, dala, ko je hotel kam s svojim dekletom, ker se je bala, da bi pričel krasti žito in jajca, kot to delajo drugi, katerih starši so za slične potrebe nedostopni, drugega pa ni priznala in se je otepala sinovega moledovanja čisto celo z grobimi besedami.

"Moj brat ni bil zmerom nad materjo radi denarja, kot ti nad menoj!" mu je zabrusila nekoč sredi zime. "Vedel si je pomagati. Ni bil nikoli brez krajcarja v žepu, a mu starši niso dali kaj prida več kot midva tebi. V takem času je, postavim, lovil dihurje. Kožo je spravil v denar in je bil preskrbljen. Ti se pa slišiš za menoj, med tem ko dihurji kradejo po gnezidih jajca."

Juža je poskočil. Porinil si je klobuk na tilnik, pijunil v roke, se skril v kolarnico, poiskal tam primerno desko, jo premeril, zarisal nanjo na nekaterih mestih z nohtom črte, nato jo je pa prežagal. Zbil je iz njih štiriogljasto škatlo. Na zadnji strani jo je zamašil s kosom deske; v bočno desko je vžagal na dnu majhno pravokotno odprtino. Vrh škatle je postavil v luknjo, ki jo je izvrtal s svedom; pooblan košček, spredno stran škatle pa je pustil odprto. Na stranski deski je pritrtil pri odprtini pokončni letvici, na talno desko tudi, vrh-

njo pa je nekoliko prižagal, toliko, da je bil med njo ter med pokončnima letvama prostor za lesen zapač, ki se je premikal gori in doli. V odprtino na bočni strani je položil leseno brvce, da ni segalo skozi luknjo na desni, levo luknjo pa je zabil z lesenim čepom, ko je pritrtil vanjo brvce z vrvo. Brvce je imelo na desni strani par zarezic, nad luknjo pa je tičal v deski žebelj. Ko je bilo vse to končano, je Juža vžagal v navpični koleček široko razo, vanjo pa je pritrtil prečno letvo, ki je bila skoraj tako dolga kot dihurica. Spre-

najzanesljivejše dnevne delavske vesti so v dnevniku "Prosveti." Ali jih čitate vsak dan?

Člani unije Cafeteria Workers (ADF) proslavljajo zmago v slavki proti J. R. Thompson Co. v New Yorku.

daj na letvo je obesil zaporna vrata, na zadnji strani pa je vrgel preko nje motvoz, ki je bil pritrjen na levi bočni deski. Na drugi konec motvoza je pripel tenak lesen jeziček, ki ga je položil v zarezo pri brvcu, njegovo glavo pa je naslonil na žebelj. — Nasmehnil se je. Dihurnica je bila pripravljena. Bilo je treba le nekoliko potegniti za brvce in zaporna vrata so se spustila ter zaprla izhod iz dihurice.

Parkrat je nastavlil in sprožil. Vse se je izborno obneslo. Brvce je bilo pravilno pritrjeno, zaporna deska je dobro zapirala, zadnja stran se tudi ni dala zlepa odriniti. Vzradošen si je obrisal s čela pot, pospravil orodje ter zanesel dihurico v parmo, kjer so tu pa tam videli dihurja. Privezel je na brvce nabrabo jajce, ki mu je mati pravila žlaprtek in dihurico nastavlil.

Ponoči je snežilo. Tak čas je za lov na dihurje najprikladnejši. Ne ljubi se jim namreč gaziti po snegu, pa stikajo po parmah in šopnikih.

Prihodnje jutro je Juža zgdaj vstal. Vso noč se mu je zdelo, da sliši praskanje po dihurnici in nekajkrat se je že skoraj odločil, da bo vstal ter šel pogledat, kako je s stvarjo. Utegnilo bi se tudi zgoditi, da je stopil kak dihur na brvce zunaj, ne da bi zlezal v dihurico. Na ta način bi možnost, da to noč kaj ujame, odpadla. Juža je šel k parmi po prstih. Ustavil se je pred vrati, poslušal, napenjal ušesa, a čul ni ničesar, razen tisti malo škrtanja, ki mu je raslo iz fantazije. "Ni se ujel, vrag!" je zaklel. Vedel je, da je stavil zaman. Takle dihur praska, da se čuje k sosedu, mu je povedala mati. Šel je k dihurnici in ves presenečen ugotovil, da je bila sprožena. Odprl jo je ter pogledal vanjo. Rahlo se je zgrozil. Jajce je bilo zlomljeno. "Torej je moral biti le ujeti!" je vzkljnil. A kako se je rešil, to je bilo zdaj vprašanje. Obrnil je dihurico ter jo pregledal. — Na zadnji strani je bila izgrizena v levem kotu v desko luknja, velika za majhno jajce. Les je bil nekoliko preperel, pa se je razsul pod zobmi. Juža je rohnel. Pri pričji je staknil neke kos pločevine, jo pribil čez zadnjo stran in zvečer je zopet nastavlil.

Zjutraj ga je zbudila mati z vestjo, da je v parmi praskanje, kot bi bil ujet v dihurico sam vrag. Juža je vstal, s podstrešnih stopnic je vzel močno vrečo ter se odpravil v parmo. Razveselil se je, ko je ugotovil, da je res ujel žival, ki mu bo vrgla nekaj denarja. Dihur se je premetaval po dihurnici, praskal, grizel in cmihal, vsenaokrog pa je ležal tak smrad, da se je Južu začelo dvigati v želodcu, toda zdaj ni bil čas za zgražanje. Potegnil je vrečo spredaj na dihurico, dvignil zaporno desko in dihur je planil skozi odprtino. Zaletel se je v vrečo s takšno močjo, da jo je skoraj predril. Zaril se je vanjo s krepilji. Samo nekaj sekund in raztrgal bi jo, toda Juža je bil uren. Dvignil je vrečo v zrak, zamahnil z njo po hrastovi sohi z vso močjo ter tolkel po nji toliko časa, dokler se je dihur gibal. Čez čas ga je stresel iz vreče ter mu stopil za vrat. Ko se je prepričal, da je mrtev, ga je obesil v uti na kavelj in ga odril. Ko je kožo posušil jo je prodal. Nekaj dni je potem lahko mirno kadil.

Najzanesljivejše dnevne delavske vesti so v dnevniku "Prosveti." Ali jih čitate vsak dan?

Maksim Litvinov, bivši sovjetski runanji komisar, ki se je po dolgem molku oglašil in po radu apeliral na Anglijo, naj invadira po Nemcih dominirane evropske dežele.

Borba

Moj oče je bil poljedelec. Lastne zemlje ni imel, zato je najemal od drugih. Na ta način smo menjali mnogo in te selitve so se vtisnile v mojo mladost z neprijetnimi spomini. Najnežnejša mladost me spominja na lep, prijazen kmetijski dom. Tisti pravljni spomini rajsko sladkih časov mi ga predstavljajo nepopisno lepega, odtelega v večno solnčno luč. Vendar to ni bil moj rojstni dom. Ko sem bil že večji, sem izvedel, da me je mati rodila drugje in me potem kot dojenčka na rokah prinesla na ta dom. Kasneje enkrat sem šel z očetom po poslih mimo svojega rojstnega doma; bilo mi je takrat morda osem let.

"Poglej, tu si se rodil!" mi je rekel oče z glasom, kot bi mi narokoval oporoko.

Ozrl sem se in zazeblo me je pri srecu, mladega in šibkega. Moj rojstni dom je bil pravo nasprotje onega doma mojih prvih spominov. Ležal je v globeli med gozdovi in gorami; koča je bila črna in nizka, hlev ob njej ubog, viseč v breg. Vse je bilo silno razpalo in zapuščeno, brez polja naokrog! Skoro tik do hišnih sten je segala šuma. Na dnu globeli, tesno ob koči je tekla potok, ki je napolnjeval sotesko z enakomernim šumenjem vode. Preko vode je šla brv, trhla in brez ograje, tik nje ob stezi, ki je prišla iz šume in odšla v šumo, je stalo veliko leseno razpelo, postavljeno na mahovito skalno. Na njem je visel velik, gro Kristus, glavo nagnjeno na stran in z veliko trajev krono na njen; njegovih suhih nog se je ovijalo siromašno zelenje živje trte. V soteski je bilo mrzlo in mračno in zdelo se je, kot bi je solnce nikdar ne osvetlilo. Isto sem čutil tudi vsakokrat pozneje, ko me je življenje dovedlo tod; vsakokrat sem bežal z neko čudno antipatijo od svojega rojstnega doma in vsakokrat me je spremljala misel: Mati! Zakaj nisi bežala pred porodom odtod? Usoda mojega življenja je neločljivo zvezana s podobo mojega rojstnega doma; večno hladan in mračen je, hladno in mračno je tudi moje življenje.

Kmalu smo zapustili oni prizajni dom na griču in se preselili drugam. Kako je prišlo, ne vem; zdi se mi, da se je oče z gospodarjem sprl. Takrat še nisem pomislil jasno teh stvari; spominjam se le, kako je stal oče na dvorišču tostran leta in nenavadno glasno govoril s človekom, ki je stal onstran na cesti in ki

je bil mnogo večji in debelejši od mojega očeta. Oče se je tresel po vsem životu in bil ves rdeč v obraz, človek na cesti pa je mahal z rokama in krčil prste v pesti. Mati je stala na pragu in s plakajočim glasom zvala očeta stran; on pa se je delal, kakor da bi ne slišal. Jaz sem plakal od jeze; smilil se mi je oče in zazelel sem si moči, da bi šel in bi stri kosti onemu debelemu človeku. Tega prizora se spominjam čisto določno, dasi sem bil še čisto mlád oni čas; spominjam se celo, da je bil tisti dan oblačen, hladen in pust, veter, ki je tožno vel mimo hiš, je stresal ovenelo listje z dreves; to je sploh prvi dan v mojem življenju, ki mi ga spomini kažejo brez solnca in katerih je moje življenje kasneje tako bogato.

Potem se spominjam selitve. Takrat je zopet sijalo solnce. Nekdo je vozil pred nami visoko naložen voz, zadaj je gnal oče na verige kravo, čisto zadaj sva šla midva z materjo, ki je nosila na rokah dete v plenicih; bil je moj brat. Mati je imela objokane oči; večkrat se je ozirala nazaj proti domu, ki je zavil v solnčno luč mogočno stal na vrhu med drejem in poljem. Kadar je pogledal oče nazaj, je mati povedala oči in skušala zatajiti žalostno lice; na robu gozda, kjer je izginil dom za zelenjem, pa se ni mogla več zdržati in je zahtevala na glas. Takrat je dejal oče s hripavim glasom:

"Kaj bi se zmirom cmerila; enkrat se mora nehati! Živi se pa povsod."

Takrat se mi je zdel očetov glas surov, očitač, toda danes vem, da je hotel tolažiti svojo obupano ženo in prikriti lastno malodušnost. Na novem domu ni bilo ničesar posebnega, vsem le, da se mi ni priljubil; polje je bilo obrnjeno od solnca proč in dom sam je ležal za temnim gozdom. Spominjam se le, da je mati vedno tarnala vsled prevlelikega trpljenja in naganjala očeta k selitvi. Tam se je rodila tudi moja sestra. Končno smo se zopet selili, to pot na posestvo grofa T. Novi dom je bil prijaznejši od prejšnjega; položen

je bil mnogo večji in debelejši od mojega očeta. Oče se je tresel po vsem životu in bil ves rdeč v obraz, človek na cesti pa je mahal z rokama in krčil prste v pesti. Mati je stala na pragu in s plakajočim glasom zvala očeta stran; on pa se je delal, kakor da bi ne slišal. Jaz sem plakal od jeze; smilil se mi je oče in zazelel sem si moči, da bi šel in bi stri kosti onemu debelemu človeku. Tega prizora se spominjam čisto določno, dasi sem bil še čisto mlád oni čas; spominjam se celo, da je bil tisti dan oblačen, hladen in pust, veter, ki je tožno vel mimo hiš, je stresal ovenelo listje z dreves; to je sploh prvi dan v mojem življenju, ki mi ga spomini kažejo brez solnca in katerih je moje življenje kasneje tako bogato.

Se kot dete sem se najraje zal očeta. Kadar sem le sem ga spremljal pri delu, je navado, da je mnogo sam s seboj. Jaz teh pogovora seveda še nisem travečkrat je vstal med delom žel pešti in vzdihih, postmojo navzočnost:

"Ko bi imel človek lastno ljo, bi delal z veseljem ko... Ko bi mogel kaj..."

Mnogokrat je govoril seboj, ko pa se je začel mu je postalo neprijetno ta način sem že rano vidgovo veliko trpljenje, čepokanje njegovih kosti in kako mu pod solnčnimi žarki vsled prevlelikega napornovroči, umazani znoj, ki njegove košate brke okoli in močil obleko do grlobeloh, jaz pa smel klobuk sredič začel na glas moliti; takomoral moliti tudi jaz. Sem sem si zapomnil najinomlin, ki je ležal daleč proč belih ob bistri, zeleni vodrib, kamor sem ga silispremljal. Protidomu vgrščala po strmem breggozdov. On je nosil naloženo ču moke na svojih orjaških čih, jaz pa sem korakal za njim, bil je čisto kriv in njegovnje je bilo podobno hrpočasni se je pomikal včul sem, kako škripljejo v kosti in videl, kako mrtajno gore. Bal sem se, da do skočile v bokih iz skleda se bo razsul pod iztovorom.

"Počujva, oče!" sem ga varjal.

"Se ne! Se par korakogori do onega borovca. Tva počivala!"

(Dalje prihodnjič.)

Točno

"Kam privede človekastrast?"

"V gostilno!"

TISKARNA S.N.P.

SPREJEMA VSA v tiskarsko obrt spadajoča dela

Tiska vabila za veselice in shode, vizišnice, častitkoledarje, letake itd. v slovenskem, hrvatskem, slovanskiškem, angleškem jeziku in drugih.

VOĐSTVO TISKARNE APELIRA NA ČLANSTVO S.N.P. TISKOVINE NAROČA V SVOJI TISKARNI

Vsa pojasnila daje vodstvo tiskarne.—Cene zmerno, unijško delo po

Pišite po informacije na naslov:

SNPJ PRINTERY
2657-59 S. LAWNDALE AVENUE - CHICAGO, ILL.
TEL. ROCKWELL 4904

NAROČITE SI DNEVNIK PROSVETA

Po sklepu 11. redne konvencije se lahko naroči na list Prosveta prišteje eden, dva, tri, štiri ali pet članov iz ene družine k eni ali nini. List Prosveta stane za vse enako, se člani ali nečlani ali eno letno naročnino. Ker pa člani še plačajo pri osebnosti ali tednik, se jim to prišteje k naročninu. Toraj sedaj ni varnost, da je list predrag za člane SNPJ. List Prosveta je vsake lastnigotovo je v vsaki družini nekdo, ki bi rad čital list vsake dni.

Pojasnilo.—Vsolej kakor hitro kateri teh članov preneha biti SNPJ, ali če se preseli proč od družine in bo zahteval sam svoj tednik, boče moral tisti član iz dotične družine, ki je tako šteto naročena na dnevnik Prosveto, to takoj zahtevati upravništvo in obenem doplačati dotično vsoto listu Prosveta. Ako tega stori, tedaj mora upravništvo znižati datum za to vsoto naročnina.

Cena listu Prosveta je:

Za Zdruc, drisave in Kanado \$6.00	Za Cicero in Chicago je
1 tednik in 4.80	1 tednik in
2 tednika in 3.80	2 tednika in
3 tednike in 2.80	3 tednike in
4 tednike in 1.80	4 tednike in
5 tednikov in	5 tednikov in

Za Evropo je \$9.00

Izpolnite spodnji kupon, priložite potrebno vsoto denarja Money Order v pisnu in si naročite Prosveto, list, ki je vaše lastno

PROSVETA, SNPJ, 2657 So. Lawndale Ave. Chicago, Ill.

Priloženo pošiljam naročnino za list Prosveto vsote \$

1) Ime _____ Čl. družine št. _____

Naslov _____

Ustavite tednik in ga pripišite k moji naročninu od sledoč članov moje družine:

2) _____ Čl. družine št. _____

3) _____ Čl. družine št. _____

4) _____ Čl. družine št. _____

5) _____ Čl. družine št. _____

Mesto _____ Drisava _____

Nov naročnik _____ Star naročnik _____